**********MIXED ADC 606
S77 P1 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

DRAUGAS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 07/10/01

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET
WWW.DRAUGAS.ORG

PERIODICALS
July 11,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
TREČIADIENIS – WEDNESDAY, LIEPOS – JULY 11, 2001

Nr.133
Kaina 50 c.

Vyriausybės programoje pasigendama socialdemokratų nuostatų

Vilnius, liepos 10 d. (BNS) — Tiek centristams, tiek liberalams kyla abejonių dėl naujos Algirdo Brazausko vyriausybės programos projekto „socialdemokratiškumo".

Antradienį spaudos konferenciją surengę liberalai buvęs premjeras Rolandas Paksas ir laikinai premjero pareigas einantis Eugenijus Gentvilas pažymėjo, jog sunku vertinti naujos vyriausybės programą, nes ji per daug deklaratyvi. „Programoje labai nutolta nuo socialdemokratų rinkimų ir alternatyvios vyriausybės programų nuostatų", teigė R. Paksas.

„Nesugebėta atsisakyti deklaracijų, nėra aiškių jų įgyvendinimo mechanizmų", sakė sakė E. Gentvilas, pažymėjęs, jog deklaracijas už geresnį žmonių gyvenimą galėtų prisiimti visos partijos. „Tik programos įgyvendinimas pasakys, kokia ji yra iš tikrųjų", E. Gentvilas.

Centristų nuomone, A. Brazausko vyriausybės programa iš esmės yra liberali. „Vyriausybės programa mažai kuo skiriasi nuo laisvą rinką propaguojančių programų, nors joje ir kyšo socialinės valstybės ausys", antradienį spaudos konferencijoje sakė Centro sąjungos (CS) vadovas, Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas Kęstutis Glaveckas.

Tiek liberalai, tiek centristai teigė, jog programoje neatsakoma į nemažai svarbių klausimų, o pirmiausia — kokiu būdu bus įgyvendinami duodami pažadai. „Programa parašyta socialinės demokratijos pagrindu — pradedama nuo pažadų, o iš kur gauti pinigų jiems įvykdyti beveik nekalbama", sakė K. Glaveckas, pažymėjęs, jog A. Brazausko vyriausybė gali nesitikėti turėti daugiau pinigų dėl spartaus ekonomikos augimo.

„Vienintelis papildomų lėšų šaltinis — efektyvumo didinimas, o tai reiškia kovą su valdininkų savivale", pažymėjo K. Glaveckas.

Tačiau R. Paksas teigė, jog naujoji vyriausybė paveldi gerėjančius ekonominius rodiklius: didėja bendrojo vidaus produkto (BVP) prieaugis, mažėja nedarbas, sėkmingai platinamos valstybės obligacijos. „Pagrindinis klausimas — ar keičiant liberalią politiką į socialdemokratinę bus išlaikomas adekvatumas tarp socialinių įsipareigojimų ir resursų", pažymėjo R. Paksas.

Liberalai taip pat pareiškė abejonių dėl naujos vyriausybės integracinės politikos. „Manau, kad integracijos tendencijos bus tęsiamos, bet abejoju, ar bus išlaikytas tas pats tempas", sakė E. Gentvilas." (Derybose su ES — **BNS**) Vien tik geros valios neužteks, reikės priimti nepopuliarius sprendimus", sakė R. Paksas.

K. Glaveckas pažymėjo, jog naujos vyriausybės ketinimai sumažinti pridėtinės vertės mokestį (PVM) maisto produktams prieštarautų ES direktyvoms. „Ne skambūs žodžiai, o struktūrinių reformų vykdymas duos atsakymą dėl mūsų euroatlantinės integracijos", teigė R. Paksas.

Konservatoriai atakuoja vyriausybę dėl naftos ir dujų ūkio ateities

Vilnius, liepos 10 d. (BNS) — Seimo Tėvynės sąjungos (konservatorių) frakcija naujosios vyriausybės programoje pasigenda aiškumo dėl naftos ir dujų ūkio ateities ir ragina paskirtąjį premjerą Algirdą Brazauską aiškiai išdėstyti „Lietuvos dujų" privatizavimo principus.

Be to, konservatoriai siūlo pratęsti Seimo sesiją iki liepos pabaigos ir kuo skubiau priimti įstatymų pataisas, susijusias su susitarimų tarp JAV bendrovės „Williams International" ir Rusijos verslovės „Jukos" įgyvendinimu bei tolesne „Mažeikių naftos" įmonės veikla.

Antradienį išplatintame konservatorių frakcijos pareiškime paskirtasis premjeras ir naujoji vyriausybė raginami „oficialiai išdėstyti ir vyriausybės programoje aiškiai įvardyti partijų sutartus bendrovės „Lietuvos dujos" privatizavimo principus". „Priartėjusiai Lietuvos integracijai į NATO ir ES tiesiog būtina sąlyga vakarietiškai protingais principais sutvarkytas naftos ir dujų ūkis", teigiama pareiškime.

Jame taip pat primenama, jog remiantis birželio pabaigoje pasiektu parlamentinių partijų susitarimu bei Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo nuostatomis, 34 proc. „Lietuvos dujų" akcijų turėtų būti parduodami euroatlantinės integracijos reikalavimus atitinkančiam strateginiam investuotojui, kuris taip pat galėtų užtikrinti alternatyvius energetinių išteklių tiekimo šaltinius.

Konservatorių teigimu, naujosios vyriausybės programoje numatomos „vienodos galimybės Lietuvos ir užsienio kapitalui dalyvauti privatizavimo procese" bei galimybė privatizuoti per Nacionalinę vertybinių popierių biržą prieštarauja minėtiems partijų susitarimams bei įstatymų normoms.

Kaip žinoma, Lietuvos parlamentinių partijų atstovai birželio pabaigoje sutarė, jog po bendrovės „Lietuvos dujos" privatizavimo valstybei turėtų likti 34 proc. šios įmonės akcijų, strateginiam investuotojui būtų pasiūlyta įsigyti 34 proc., o dujų tiekėjui — 24 proc. įmonės akcijų. Abiejų šių akcijų paketų pardavimo konkursai būtų skelbiami vienu metu. Kam atitektų „Lietuvos dujų" valdymo teisė po bendrovės privatizavimo, spręstų išrinkta nauja vadovybė.

* **Vyriausybių kaita tuština valstybės iždą.** Rolando Pakso vyriausybės atsistatydinimas valstybei kainuos apie pusę miljono litų. Daugiausiai išeitinių kompensacijų — 221,000 litų — turėtų gauti septynių ministerijų, kurių vadovai keičiasi, viceministrai. Premjero R. Pakso, šešių jo ministrų ir ministro pirmininko aplinkos darbuotojų atsistatydinimas gali kainuoti 257,000 litų. (R. Elta)

Prezidentūroje susitiko (iš kairės) buvęs vyriausybės vadovas Rolandas Paksas, prezidentas Valdas Adamkus, būsimasis vyriausybės vadovas Algirdas Brazauskas ir laikinasis premjeras Eugenijus Gentvilas.

Kęstučio Vanago (Elta) nuotr.

Prezidentas priėmė ministrų kabinetų narius

Vilnius, liepos 10 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus antradienį vykusiame susitikime su naujosios ir buvusios vyriausybių vadovais bei nariais sakė, kad šis susitikimas „yra ypatinga proga dar kartą pažvelgti į demokratinį procesą".

„Mano supratimu, demokratija remiasi visuomene ir vyriausybe. Pirma ją pripažįsta, antroji — ją įgyvendina", sakė V. Adamkus. Jis padėkojo liberalų vaovams — buvusiam premjerui Rolandui Paksui ir dabar laikinai premjero pareigas einančiam Eugenijui Gentvilui — už vyriausybės programoje numatytų įsipareigojimų vykdymą bei sakė, kad jiems priklauso „milžiniška padėka" už pasiektus rezultatus derybose dėl narystės Europos Sąjungoje.

Kreipdamasis į naujosios vyriausybės narius, prezidentas teigė, kad jiems reikės išlaikyti Lietuvos užsienio politikos tikslus, tęsti nelengvas vidaus reformas.

R. Paksui, E. Gentvilui, paskutiniąsias dienas dirbantiems teisingumo, kultūros, susisiekimo, finansų ir aplinkos ministrams Gintautui Bartkui, Gintautui Kėvišui, Dailiui Barakauskui, Jonui Lionginui ir Henrikui Žukauskui buvo įteiktos atminimo dovanos su prezidento atributika — segtukai kaklaraišČiui su prezidento parašu bei sąsagos.

R. Paksas palinkėjo sėkmės naujajai vyriausybei ir pažadėjo, kad prireikus pagalbos ar įgytų žinių, jis pasirengęs jomis visada pasidalinti. E. Gentvilas pažymėjo, kad valstybė paliekama „nenustekenta, nenugyventa".

12-osios vyriausybės vadovas, socialdemokratų vadas Algirdas Brazauskas teigė, kad naujoji vyriausybė nesistengs ignoruoti to, kas jau padaryta.

Prezidentas V. Adamkus sakė, kad „sudarėm panašią vyriausybę, kuri turi aiškų užnugarį, o tai yra be galo svarbu ir aš galvoju, kad bus rezultatai, apie kuriuos mes visi kalbam ir tikimės".

R. Paksas teigė nematąs priežasčių, dėl kurių reikėjo keisti vyriausybę. Jo teigimu, A. Brazausko vyriausybės programa yra pakankamai abstrakti, joje yra nuostatų, kurios jau yra įgyvendintos, labai daug nuostatų perrašyta iš liberalų vyriausybės bei atsisakoma socialdemokratų rinkimų pažadų.

A. Brazauskas žurnalistams garantavo, kad artėjantys prezidento rinkimai nė kiek nesutrukdys naujajai vyriausybei dirbti visą kadenciją. „Vyriausybė turi dirbti savo darbus, o ne dalyvauti rinkimų kampanijoje", sakė jis.

* **Vienas buvęs „Lietuvos geležinkelių" vadovas,** nenorėjęs, kad jo pavardė būtų minima, iškėlė prielaidą, jog dėl traukinio avarijos netoli Kauno gali būti kalti patys geležinkelininkai. Jam kilo įtarimų, kodėl traukinių greitis šiame ruože buvo sumažintas iki 50 km per valandą. Oficialus paaiškinimas — didelis karštis. „Manau, kad geležinkelininkai norėjo sutvarkyti karščio veikiamus bėgius ir dėl to sumažino greitį, bet nespėjo laiku atlikti darbų". Darbininkams taip pat buvo karšta, todėl jie galėjo imtis darbo naktį. „Vyrai galėjo nežinoti traukinių grafiko arba tiesiog nesuspėjo laiku pakeisti bėgių", tvirtino šios prielaidos šalininkai. (LR, Elta)

* **Lietuvos pilietybę turintį Rusijos verslininką** Šabtajų Kalmanovičių kaimyninė Latvija paskelbė nepageidautinu asmeniu. Jam uždrausta įvažiuoti į valstybę, tačiau oficialios Latvijos institucijos atsisako komentuoti, dėl kokių priežasčių. Latvijos spauda ir politikai jį sieja su Rusijos nusikaltėlių autoritetu Sergej Michailov ir jo vadovaujama garsiąja Maskvos Solncevo gauja. (R, Elta)

* **Kūno kultūros ir sporto departamento** generaliniam direktoriui Rimui Kurtinaičiui pusantrų metų buvo mokamas neteisėtas 100 proc. tarnybinio atlyginimo priedas. Valstybė dėl to neteko beveik 60,000 litų. Tai, kad R. Kurtinaitis nuo 1999-ųjų pabaigos uždirba dvigubai daugiau, nei galima, paaiškėjo Kūno kultūros ir sporto departamentą patikrinus Valstybės kontrolės kontrolieriams. Laikinasis premjeras Eugenijus Gentvilas šių metų birželio 28 d. pasirašė potvarkį, kuriame ofiacialiai nustatė, kad 100 proc. tarnybinio atlyginimo priedas R. Kurtinaičiui vis dėlto turi būti mokamas. (LŽ, Elta)

* **Jau trečią kartą atnaujinta** didžiulį visuomenės susidomėjimą sukėlusi Taikomosios dailės muziejuje Vilniuje veikianti paroda „Krikščionybė Lietuvos mene". Ji papildyta daugiau kaip šimtu iki šiol nerodytų sakralinės dailės kūrinių bei kitomis vertybėmis.

* **Savaitgalį tvyrojo karščiai, griaudėjusi perkūnija** ir siautėjusi vėtra sukėlė nerimo ir Lietuvos energetikams, ir elektros vartotojams. Didelių karščių praėjusį ketvirtadienį neatlaikė elektros laidai Neringoje. Neringoje vykusių pasaulio veteranų orientavimosi varžybų dalyviai prieš iškilmingą varžybų uždarymą negalėjo nusiprausti, nes dėl dingusios elektros nebuvo karšto vandens. „Energetikai mums sukūrė tokį įvaizdį, kaip kokios vargšės Afrikos valstybės, nors net Afrikoje turbūt elektra nedingsta", piktinosi energetikais Neringos meras Stasys Mikelis. (LR, Elta)

Liberalų vadovai nesiaiškina, kuris viršesnis

Vilnius, liepos 10 d. (Elta) — Liberalų sąjungos vadovai Rolandas Paksas ir Eugenijus Gentvilas neigia kalbas apie galimą partijos skilimą ar tarpusavio kovą dėl partijos pirmininko posto.

Vieši įtakingų liberalų svarstymai apie galimą partijos skilimą, partijos pirmininko R. Pakso keitimą E. Gentvilu, galimybę pastarajam patekti į Seimą pasirodė praėjusią savaitę, partijai praradus valdžią.

Liberalų sąjungos vicepirmininkas E. Gentvilas antradienio spaudos konferencijoje pripažino, kad būta ginčų ir diskusijų su partijos pirmininku R. Paksu dėl to, kaip turi dirbti liberalai. Tačiau, anot E. Gentvilo, „mes abudu pasirengę dirbti partijos labui, nespręsdami, kas didesnis ar mažesnis lyderis".

„Jeigu kas galvoja, kad Paksas ar Gentvilas bandys ropštis į viršų murkdydami vienas kitą, šitai tikrai neišdegs", tikino E. Gentvilas. Jis paneigė bet kokius gandus apie partijos skilimą tokiu pagrindu. Anot sąjungos vicepirmininko, šitai tik susilpnintų partiją, ir nei vienas, nei kitas vadovas neišliktų normalioje politinėje erdvėje.

„Šiandien Rolandas yra partijos vadovas, aš to dalyko nekvestionuoju", sakė E. Gentvilas.

R. Pakso nuomone, „labai gerai, kai partijoje yra ne vienas, ne du, o keturi ar penki lyderiai". „Liberalų sąjungoje yra daug žmonių, galinčių tapti lyderiais, tempti šį nelengvą jungą ir pasiekti rezultatų", sakė R. Paksas. Anot jo, žymiai blogiau, jeigu partijos ar kitos institucijos vadovas, bijodamas konkurencijos, pavaduotojais pasirenka žymiai silpnesnius žmones.

E. Gentvilas spaudos konferencijoje taip pat teigė, kad, baigęs veiklą laikinojo premjero poste, vyks į Klaipėdą ieškoti darbo. Kartu jis neatmetė galimybės padirbėti Seime. Tačiau, anot E. Gentvilo, taip galėtų atsitikti tik natūraliai susiklosčius aplinkybėms, niekam iš kolegų nedarant aukos.

Pagal liberalų rinkimų sąrašą E. Gentvilas po jo populiarumo įvertinimo iš 132 vietos yra atsidūręs 37 vietoje. Tuo tarpu liberalai Seime turi 33 vietas. E. Gentvilui galimybė pateikti į Seimą atsirastų tuo atveju, jei atsistatydintų pagal rinkimų sąrašą daugiamandatėje apygardoje išrinktas Liberalų frakcijos narys.

Lietuva keičia ambasadorius septyniose užsienio valstybėse

Vilnius, liepos 9 d. (BNS) — Seimo Užsienio reikalų komiteto (URK) nariai pirmadienį vieningai pritare septynioms naujų Lietuvos ambasadorių kandidatūroms.

Dienraščio „Lietuvos rytas" žiniomis, naujuoju Lietuvos ambasadoriumi Izraelyje skiriamas ambasadorius ypatingiems pavedimams, habilituotas istorijos daktaras Alfonsas Eidintas. Pastaruoju metu Užsienio reikalų ministerijoje (URM) dirbęs 49 metų diplomatas anksčiau buvo Lietuvos ambasadoriumi JAV ir Kanadoje.

A. Eidintas, kaip ir dabartinis Lietuvos ambasadorius Izraelyje Romas Misiūnas, yra laikomi gerais lietuvių ir žydų santykių žinovais.

URM sekretorius Romualdas Kozyrovičius vadovaus ambasadai Čekijoje. 58 metų R. Kozyrovičius, turintis statybininko-inžinieriaus išsilavinimą, ilgai dirbo Lietuvos ambasadoriumi Maskvoje. Dabar Lietuvos ambasadai Čekijoje vadovauja Vygintas Grinis.

Į Graikiją dirbti ambasadoriumi skiriamas URM generalinis inspektorius 43 metų Dainius Junevičius. Fiziko išsilavinimą turintis diplomatas prieš keletą metų dirbo Lietuvos ambasadoriumi Lenkijoje. D. Junevičius Atėnuose keis Kovo 11-osios akto signatarą Vidmantą Povilionį.

UR ministro patarėjas derybose su Europos Sąjunga (ES) Audrius Navikas skiriamas ambasadoriumi į Belgiją. 40 metų ekonomistas turi darbo Lietuvos ambasadoje Ženevoje patirties. Laikinuoju reikalų patikėtiniu Belgijoje šiuo metu dirba Kovo 11-osios akto signataras Vladimiras Jarmolenka.

URM Valstybinio ir diplomatinio protokolo tarnybos direktorius 36 metų Edminas Bagdonas yra skiriamas ambasadoriumi Italijoje. E. Bagdonas yra dirbęs ambasadoje Ukrainoje. Šis diplomatas pakeis jau seniai ambasadoriaus kadenciją Romoje viršijusį Romaną Podagėlį.

Lietuvos ambasadoriaus Ukrainoje postą užims ambasadorius ypatingiems pavedimams 58 metų teisininkas Viktoras Baublys. Jis anksčiau yra atstovavęs Lietuvai Baltarusijoje. Dabar Lietuvos ambasadai Kijeve vadovauja Kovo 11-osios akto signataras Vytautas Plečkaitis.

URM Konsulinio departamento direktorius, 40 metų teisininkas Artūras Žurauskas taps Lietuvos ambasadoriumi Kinijoje. Iki šiol Lietuvos ambasadorius Kinijoje buvo Dainius Voveris.

Iš skiriamų ambasadorių sąrašo šiomis dienomis buvo išbraukta užsienio reikalų viceministrė Dalia Grybauskaitė. Ji turėjo perimti vadovavimą Lietuvos misijai prie Europos Sąjungos, tačiau praėjusią savaitę D. Grybauskaitė buvo paskirta finansų ministre. Kol bus rastas naujas kandidatas, Lietuvos misijai prie ES toliau vadovaus ambasadorius Romualdas Kalonaitis.

Lenkijoje vėl žuvo lietuvių turistai

Varšuva-Vilnius, liepos 10 d. (BNS) — Pirmadienį vakare Lenkijoje, maždaug 80 km nuo Varšuvos, avariją patyrus lietuvių turistų autobusui, du žmonės žuvo, o 21 sužeistas.

Nelaimė įvyko Nagoševo vietovėje netoli Mazovijos Ostruvo miesto. Autobusas „Mercedes Benz" išvažiavo į priešpriešinio eismo juostą ir susidūrė su sunkvežimiu.

Nelaimės metu buvo sužeisti 23 keleiviai, kurių du vėliau mirė ligoninėje. Iš viso autobusu vyko 39 žmonės.

Radono miesto policijos komendanto pavaduotojas Karzimiez Jutrzenka sakė, kad po avarijos medicininė pagalba buvo suteikta 22 keleiviams, kurių 4 buvo operuoti. 7 keleiviai paguldyti į Mazovijos Ostruvo ligoninės chirurginį skyrių. Trys žmonės paguldyti Ostrolenkos ligoninėje, vienas — Viškovo ligoninėje. Likusiems sužeistiesiems pakako ambulatorinės pagalbos.

BNS žiniomis, dviejų žmonių būklė yra labai sunki.

Kaip sakė URM Konsulinio departamento direktoriaus pavaduotojas Gediminas Šiaudvytis, avarijoje žuvo grupės vadovas 50-metis Jonas Genadijus Aleksovas. Lenkijos policija informavo, kad antradienio rytą ligoninėje mirė 60-metė Palmira Vadeikienė. Tarp sužeistųjų yra abu autobuso vairuotojai, kurių vienam buvo sulaužyti šonkauliai. Antrasis sužeistas nesunkiai.

Avarijos metu taip pat buvo sužeistas Lenkijos sunkvežimio vairuotojas.

Pareigūno teigimu, daugumą autobuso keleivių buvo lietuviai, kurie vyko į Paryžių.

Manoma, kad autobusas paslydo ant šlapio kelio ir tapo nevaldomas.

Tai jau šeštoji avarija Lenkijoje šiais metais, kurioje žuvo Lietuvos piliečiai.

KALENDORIUS

Liepos 11 d.: Benediktas, Kiprijonas (Kipras), Olga, Pijus, Rimtenis, Skaidrė, Šarūnė, Vilmantas.

Liepos 12 d.: Pal. Jurgis Matulaitis; Bonifacas (Brunonas), Izabelė, Jūra, Margiris, Vita, Vyliautė. 1909 m. įkurtas „Draugo" dienraštis.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

ŽINIOS IŠ „LOS ANGELES 50" STOVYKLOS

Šios vasaros Ramiojo vandenyno rajono skautų ir skaučių stovykla „Los Angeles 50" prasidėjo birželio 27 dieną „Rambyno" stovyklavietėje, Big Bear, CA. Stovyklos viršininkas — s. fil. Tadas Dabšys.

Pastovyklės pasivadino pirmųjų Los Angeles tuntų pavadinimais: skautų — „Žalgirio" pastovyklei vadovauja s. fil. Vytenis Vilkas ir s.v. Aras Mattis. Prityrusiems skautams vadovauja s.v. Marius Aneliauskas, skautams — s. v. kand. Aleksas Newsom, o vilkiukams — ps. Kęstutis Reivydas. Skautas vytis Aidas Mattis yra programos vedėjas.

Skaučių „Palangos" pastovyklei vadovauja ps. fil. Danutė Mažeikienė su padėjėja ps. Regina Polikaitiene. Paukštytės globoja net 3 v.s. kand.: Daiva Mattytė, Simona Gajauskaitė ir Elina Venckienė. (Kai kojotės pradeda naktį loti, net trijų vadovių neužtenka!) Skautėms vadovauja v.s. kand. Audra Griciūtė ir Auksė Stočkutė, o prityrusioms skautėms — vyr. sk. kand. Aušra Venckutė ir Karina Balčaitė. Vyr. sk. kand. Daina Mattytė yra pastovyklės komendantė ir laužavedė, o vyr. sk. kand. Aušra Venckutė — iškylų vadovė.

Savaitgalyje suvažiavo daug jaunų šeimų ir įkūrė „Čia tik pradžia" liepsnelių ir giliukų pastovyklę su vadovėmis ps. Rita Žukiene ir ps. Lina Rupleniene. Susirinko ir 8 vyr. sk. kandidatės su vadove ps. Tina Petrušyte-Udriene atlikti užduotus darbus ir sujaudinti seses vyr. skautes savo giliai išmąstytomis temomis.

Birželio 30 d., šeštadienį, „Rambyne" vyko ir ASS suvažiavimas su kandidačių apklausinėjimu ir temų skaitymu. Dalyvavo ASS vadijos pirmininko pavaduotoja v.s. fil. Zita Rahbar ir Los Angeles ASS ko-pirmininkės ps. fil. Teresytė Giedraitytė ir ps. fil. Vilija Žemaitaitytė.

Negalime pamiršti ir mūsų pagalbinio personalo, be kurio jokia stovykla neįvyktų: iždininkai — ps. Audra Reivydienė ir ps. Juozas Venckus; ūkvedžiai — broliai Algis Vaitkus ir Vygantas Grinius; pirmoji pagalba — Kristina Bandžiulienė, ps. fil Jūratė Venckienė ir s. fil. Alma Stočkienė; šeimininkės — sesės Valerija Hale ir Laima Žilinskienė; religinė programa — ps. fil. Jūratė Venckienė.

Stovyklos pradžioje atvyko mieli svečiai iš Arizonos — v.s. fil. Kasys Matonis ir v.s. fil. Gilanda Matonienė. Jie daug prisidėjo prie programos ir pionierijos darbų. Šeštadienį prie iškilmingo vėliavų nuleidimo dalyvavo daugiau negu 100 uniformuotų skautų ir skaučių. Trumpą Los Angeles 50 metų jubiliejaus programą pravedė RVR vadė v.s. Birutė Prasauskienė. Prisiminėme visus mūsų mirusius brolius ir seses, perskaitydami jų vardus.

Sveikinimų gavome iš LSS Seserijos ir Brolijos vyr. skautininkų: v.s. fil. Ritos Penčylienės, v.s. Romo Otto ir jo pavaduotojo v.s. fil. Albino Seko, „Draugo" redaktorės Danutės Bindokienės ir „Skautybės kelio" redaktorės j.v.s. Irenos Regienės, taip pat iš Los Angeles skautininkų Ramovės vadovų v.s. Alfos Pažiūrienės ir v.s. fil. Eugenijaus Vilko. Žodžiu mus pasveikino čia apsilankęs Detroito „Baltijos" tunto tuntininkas ps. Paulius Jankus ir vadovams padovanojo Detroito 50-čiui pažymėti stovyklinius marškinėlius.

21-ojo amžiaus technologija nuseka mus ne tik į tolimus kalnus — kasdieninį stovyklos gyvenimą ir nuotraukas galite rasti

www.skautai.com/rambynas

sesė Birutė P.

Rako stovyklon į jūros skautų pastovyklę „Vienybės žiburys" pirmieji atvyko ir įsikūrė „Lituanicos" tunto bebrai ir jų vadovai. Iš k.: I eil. — Vitas Jokubauskas, Kovas Žygas, Vytenis Karaitis, Aras Karaitis. II eil. Lukas Petraitis, Viktoras Brakauskas, Aliukas Lapinskas, Aras Vitkus. III eil.: pastovyklės viršininko pavaduotojas Raimundas Novak ir pastovyklės viršininkas Robertas Jokubauskas. Nuotrauka **Romo Česo**

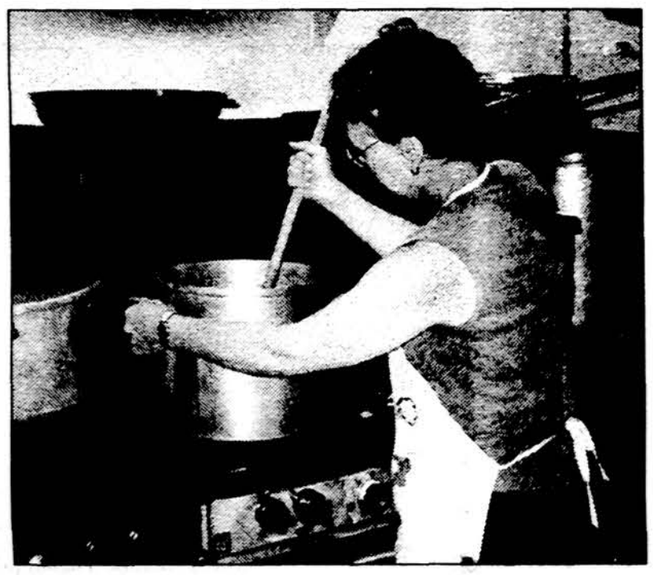

Stovyklos virtuvėje visuomet kunkuliuoja puodai ir sklinda nosis kutenantys kvapai. Sesė Kristina Vaičekonienė ruošią gardų patiekalą. Nuotr. **Romo Česo**

ŽINIOS IŠ RAKO STOVYKLOS

Čikagos ir apylinkių „Aušros Vartų"/„Kernavės", „Nerijos" ir „Lituanicos" tuntų skautai ir skautės praneša, kad jie visi šeštadienį, liepos 7 d., laimingai suvažiavo į Rako stovyklavietę, Custer, Michigan. Visi gražiai įsikūrė savo pastovyklėse ir sėkmingai vykdo įdomią stovyklinio gyvenimo programą. Oras geras, saulutė kaitina, vėsios ežero bangos gaivina, skautiški laužai ir graži gamta kelia nuotaiką, o darbščios šeimininkės skaniai ir sočiai maitina. Visi sveikina mieste likusius tėvelius, brolius, seses ir kviečia visus savaitgalyje atsilankyti stovykloje.

TRUPUTĮ APIE VĖLIAVAS

Skautai savo veikloje neapsieina be vėliavų. Turi jas draugovės, tuntai, kartais naudojamos ir stovyklinės vėliavos, o skiltys puikuodavosi savo trikampėmis gairelėmis, ant kurių būdavo išsiuvinėta kokio gyvulio ar paukščio galva. Tiesa, tų gairelių jau nebesimato, bet vėliavos per iškilmingas sueigas, įžodžius, tautines šventes dar pasirodo.

Beveik išimtinai skautų vėliavos būna žalios spalvos, skilčių gairelės geltonos, o stovyklinės kartais baltos, arba kelių spalvų.

Jūros skautai paprastai naudoja baltas su mėlynu kryžiumi vėliavas. Neaišku kodėl jos tokios ir kaip jos įsipilietino? Net ir dabartiniuose Lietuvos jūrinių pajėgų laivuose irgi su mėlynu kryžiumi keliamos, nors prieš karą mokomajame karo laive „Prezidentas Smetona" buvo nešama trispalvė, o jos viduryje matėsi skydas su Vyčio kryžiumi.

Turbūt jūros skautų ir dabartinio karo laivyno vėliavų ištakų reikia ieškoti Kaune, kur prieš karą buvo „Lietuvos jachtklubas", vėliau pakeitęs pavadinimą į „Kauno jachtklubą". Nemanykite, kad tas vadinamas „jachtklubas" buvo buriuotojų susibūrimas. Tai buvo eilinis vandens sporto klubas, kurio nariai užsiiminėjo irklavimu, plaukimu, šuoliais į vandenį. Klubas turėjo gal tuziną motorvalčių, keletą lenktyninių valčių ir baidarių, o svarbiausia, kad turėjo ant pantonų upėje pastatytą restoraną. Buvo pasistatę burinę valtį, bet išplaukę į Nemuno srovę apsivertė ir tuo buriavimą užbaigė. Kaip tas vadinamas Jachtklubas domėjosi buriavimu parodo, kad atidarius Klaipėdoje Buriavimo mokyklą iš Kauno jachtklubo, turinčio gal 2-300 narių, tik vienas užsirašė, o iš Birutės jūros skautų laivo su 30 skautų į šią mokyklą atplaukėme penkiese. Tas Kauno jachtklubas pirmajam jūros skautų Algimanto laivui padovanojo vėliavą. Būnant jaunu skautuku, per vieną tunto sueigą mačiau to laivo tris jūros skautus su vėliava, bet ji buvo lyg ir rožinės spalvos. Kas įvedė baltą vėliavą su mėlynu kryžiumi, nerandu atsakymo. Spėju, kad tai įvyko apie 1926 metus, kai jūros skautai buvo laikinai atsiskyrę nuo Skautų sąjungos ir buvo Lietuvos jachtklubo globojami. Paskutiniais Skautų sąjungos veiklos metais vėliavos klausimas buvo minimas, bet nebeteko svarstyti.

Gal prieš pusmetį dienraštyje „Klaipėda" K. Frankas „Budžio" klubo pirmininkas, paskelbė rašinį, kuriame klausė kodėl Lietuvos karinės jūrų pajėgos pasirinko Rusijos buriuotojų sąjungos, matyt dar prieš bolševikinę revoliuciją turėtą vėliavą. Tokią vėliavą 1921 m. perėmė Lietuvos jachtklubas Kaune, o iš jų jūros skautai. „Budžio" klubas rūpinasi jūriniu paveldu: atnaujina senus žvejų laivus ir jachtas, domisi jūrine istorija.

Kiek prisimenu 1940 m. buvo siūloma baltą vėliavą su trispalve ir jūros skautų ženklu, tik be mėlyno kryžiaus, kuris neturi nieko bendro su Lietuvos pajūrio praeitimi. Kažin ar karo laivuose bus keičiama vėliava, nes ten vadovybėje į lietuviškumą nedaug skiriama dėmesio, nes vartojami rusų laivyno jūriniai terminai, kurių nesistengiama pakeisti lietuviškais, taip pat jūreivių uniformose įvesta dryžuoti marškinėliai. Užmiršau paminėti, kad karo laivyno ir jūros skautų vėliavos labai panašios į Suomijos. Apie jūros skautų vėliavas trumpai užsiminiau dabartiniam Lietuvos jūros skautų vadovui.

j.v.s. Bronys Stundžia

Sesė Rūta Grigaliūnaitė rūpinasi „Nerijos" tunto pastovyklės prausyklos švara. Nuotr. **Romo Česo**

TRUMPAI

Artinasi Vydūno fondo sukaktis

Vydūno fondas netrukus švęs gyvavimo ir veiklos 50 metų sukaktį. Sukaktuvinis pobūvis 2002 m. kovo 30 d. vyks Jaunimo centre, Čikagoje. Visi kviečiami ruoštis šioje šventėje dalyvauti. Programoje numatoma trumpa veiklos apžvalga, meninė programa ir vaišės. Minėjimą ruošia Vydūno fondo valdyba ir komisija.

Sveikinam „Atvirukų" autorę

Rašytojos Nijolės Jankutės knygai „Atvirukai" paskirta 2000 metų Lietuvių rašytojų draugijos premija. Pripažinta kaip geriausia tų metų knyga. Premija 2,000 dol. paskyrė Lietuvių fondas. Leidėjai — Vydūno fondas sveikina autorę Nijolę Jankutę ir pageidauja sulaukti naujų jos kūrinių. Taip pat pranešame, kad pirmoji jos laida jau išparduota ir išleista antroji jos laida, kurią galima įsigyti Vydūno fonde, Lemonte, Pasaulio lietuvių centre ir „Draugo" administracijoje, Čikagoje.

Ruošiama svarbi knyga

Istorikė fil. dr. Rasa Mažeikaitė sėkmingai vykdo dr. Broniaus Makausko parašytos „Lietuvos istorijos" vertimą. Autorius gyvena ir mokslinį darbą dirba Varšuvoje, Lenkijoje. Knyga yra labai reikalinga sunkiai lietuviškai kalbantiems ir plačiajam anglų kalba kalbančiam pasauliui. Tai visa Lietuvos istorija, apimanti priešistorinius ir dabartinius laikus. Jos išleidimas bus svarbus įnašas į negausią lietuvių literatūrą anglų kalba. Knygos leidimą organizuoja Vydūno fondas.

Linkime sveikatos

Fil. Koleta Jurskienė, gyvenanti Vilniuje, daug iškentėjusi Sibire, gražiai įsijungusi į Lietuvos Skautų atkūrimą Lietuvoje yra sunkiai susirgusi po širdies sutrikimų. Jos veiklos pasigenda skautiškoji šeima. Sesei Koletai linkime sveikatos ir sustiprėjimo.

V. M.

SKAUTŲ STOVYKLOS

Birželio 16-23 d. — Detroito skautų ir skaučių stovykla Dainavoje.

Birželio 27-liepos 8 d. — Ramiojo vandenyno rajono skautų ir skaučių vasaros stovykla „Rambyno" stovyklavietėje, Big Bear, CA.

Liepos 7-18 d. — Čikagos skautų ir skaučių stovykla Rako stovyklavietėje, Custer, MI.

Liepos mėn. — LSS „Ąžuolo" vadovų ir „Gintaro" vadovių mokyklos „Romuvos" stovyklavietėje, Kanadoje.

Rugpjūčio 5-12 d. Akademinio Skautų sąjūdžio stovykla „Romuvos" stovyklavietėje, Kanadoje.

Rugpjūčio 5-18 d. — Kanados rajono skautų ir skaučių stovykla „Romuvos" stovyklavietėje.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $100.00. Foreign countries $115.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	$100.00	$60.00	$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$115.00	$65.00	$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$60.00	$45.00	$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$65.00	$50.00	$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	$500.00	$250.00	
Reguliariu paštu	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	$160.00	$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	$55.00		

Vyriausia redaktorė – **Danutė Bindokienė**

Administratorius – **Valentinas Krumplis**

Moderatorius – **kun. Viktoras Rimšelis**

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

MARIUS KATILIUS, M.D.
CHIRURGAS
Trūkio, tulžies pūslės, krūties, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija.
300 Barney Dr., Suite A
Joliet, IL 60435
Tel. 815-744-0330;
lietuviškai 815-744-8230
www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

Dr. Rimas Novickis
CHIROPRACTIC PHYSICIAN
Manualinė fizioterapija, akupunktūros, galvos skausmų (ir migrenos), sportinių traumų specialistas
6645W. Stanley Ave., Berwyn, IL 60402, tel. 708 - 484 -1111.
Valandos kasdien, savaitgaliais susitarus. Kalbame lietuviškai.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak. Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S.Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9666
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. PETRAS KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health,
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2809

BIRUTĖ L.PUMPUTIS, M.D.
Fellow: American Academy of Family Practice
ŠEIMOS GYDYTOJA
320 W. 61st Ave. (219) 947-8279
Hobart, IN 46342 Fax (219) 947-8286

TERESĖ KAZLAUSKAS, M.D.
Vaikų gydytoja
900 Ravinia Pl., Orland Park, IL
Tel. 708-349-0867.
Priklauso Palos ir Christ ligoninėms.
Nuolaida naujai atvykusiems.

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS

SKAUTIŠKI RENGINIAI

Čikagoje

Liepos 22 d. — „Sietuvos" skautininkių ir vyr. skaučių draugovės šeimų ir artimųjų gegužinė (12-5 val.p.p.) Ateitininkų namuose.

Clevelande

Rugsėjo 23 d. — Skaučių židiniečių rengiama „Rudens lapų" madų paroda.

Los Angeles

Lapkričio 18 d. — Los Angeles skautavimo 50 metų jubiliejinė šventė.

Las Vegas, NE

Lapkričio 2-4 d. — Akademinio Skautų sąjūdžio visuotinis suvažiavimas ir bendra metinė šventė „Luxor" viešbutyje, Las Vegas, NE

Danutė Bindokienė šiuo metu atostogauja.

IŠ JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VEIKLOS

Pabaiga. Pradžia 132 nr.

Lietuvos Respublikos Seimo–JAV LB tarybos komisijos posėdžiai

Komisijos posėdžiai įvyko Vilniuje š.m. birželio 4-8 d. JAV LB atstovai: pirm. L. Rugienienė, V.Vidugiris, G. Leškys, D. Puškorienė ir V. Maciūnas, kaip pirmasis kandidatas, pakeitęs dėl pareigų Krašto valdyboje ir šeimyninių įsipareigojimų, pasitraukusią T. Gečienę. Posėdžiuose taip pat dalyvavo JAV LB tarybos prezidiumo pirm. R. Narušienė, kuriai JAV LB tarybos atstovai komisijoje yra pavaldūs. Iš Krašto valdybos komisijos posėdžiuose dalyvavo ir mokslo reikalais klausimus referavo vicepirm. dr. Stasys Bačkaitis. Kai kurie LB atstovai atvyko anksčiau stebėti gegužės pabaigoje Vilniuje vykusią NATO valstybių asamblėją.

Komisijos posėdžiuose daug laiko ir dėmesio buvo skirta Lietuvos pilietybės išlaikymo klausimui. Ruošiantis šio svarbaus klausimo svarstymui komisijoje, vicepirm. D. Badarienės pavedimu, jos atstovė Daiva Guzelytė-Švabienė lankėsi Lietuvoje, kur, tarpininkaujant „Lietuvių į tėvynę grįžimo centro" vedėjui Ž. Beliauskui, dvigubos pilietybės klausimu buvo kalbėtasi su Seimo nariais bei valdžios pareigūnais.

Seimo LB komisijos atstovai Lietuvos vyriausybei įteikė „3-ios bangos" Amerikos lietuvių peticiją su 1,400 parašų, kuria prašoma suteikti jiems galimybę priėmus kitos valstybės pilietybę, kartu išlaikyti ir Lietuvos pilietybę.

Tenka pakartotinai pastebėti, kad JAV LB nefinansuoja Seimo — JAV LB tarybos komisijos veiklos. Atstovai į Lietuvą vyksta savo lėšomis.

Kultūros tarybos veikla

Kultūros taryba, vadovaujama M. Remienės, sėkmingai darbuojasi. Vasario mėnesį įvyko poetės Eglės Juodvalkės knygos „Cukraus kalno" sutiktuvės. Solistų iš Lietuvos, Gintarės Skėrytės ir Vytauto Juozapaičio (akomp. Milita Kuprienė) koncertai suruošti Baltimorėje, St. Petersburge, Los Angeles, Seattle, Čikagoje ir Lemonte. Poetai iš Lietuvos Nijolė Miliauskaitė ir Vytautas Bložė dalyvavo „Poezijos dienose" Detroite, Čikagoje ir Lemonte. Kultūros taryba taip pat suruošė Antano Ragausko „Ginčai dėl skonio" knygos pristatymą ir pirmąją „Jaunųjų talentų" šventę Lemonte. Jau pradėti vykdyti pasiruošiamieji darbai rudens sezonui: JAV LB 50-mečio iškilmingam minėjimui Čikagoje ir premijų šventei Detroite. Koordinuojama su Washington, DC, New York, Cleveland, Čikaga ir Torontu dėl jaunimo choro „Ąžuoliukas" koncertų.

Taip pat ruošiamasi plačiai apylinkėse paminėti vysk. Motiejaus Valančiaus 200 metų sukaktį. Visa eilė išeivijos ir Lietuvos kultūrininkų yra užangažuoti apkeliauti apylinkes su paskaitomis apie vysk. Valančių.

Socialinių reikalų tarybos veikla

Socialinių reikalų tarybos pirm. B. Jasaitienės rūpesčiu, vasario/kovo mėnesį Lietuvoje lankėsi „Chicago Sun-Times" korespondentas Neil Steinberg su laikraščio deleguotu fotografu. Dėl to visą savaitę „Chicago Sun-Times" buvo išspausdinta septyni straipsniai apie Lietuvą ir lietuvius. Nepaisant kelių prasižengimų su faktais, straipsnių ciklas plačiai skaitomame Čikagos dienraštyje Lietuvą nušvietė įdomiai ir patraukliai. Valdas Graužinis, JAV LB Genocido tyrimų centro pirmininkas, mandagiai ir taikliai reagavo į Lietuvą palietusį vokiečių okupacijos pristatymą. Tačiau, nei V. Graužinio, nei kitų lietuvių laiškų, „Chicago Sun-Times" dienraštis neatspausdino. Dėl netikslumų straipsnyje LB Krašto valdybos pirmininkas A. Gečys kreipėsi į Lietuvos užsienio reikalų ministrą Antaną Valionį su prašymu, kad URM įtaigotų ambasadorių E. Zingerį atitaisyti žurnalisto cituojamus klaidinančius jo teiginius apie antro pasaulinio karo pradžią Lietuvoje. Deja, nei iš ministro Valionio, nei iš ambasadoriaus Zingerio atsakymo nesusilaukta.

Socialinių reikalų taryba tvarko Cleveland „Sodybos" reikalus. Atsistatydinus LB atstovui „Sodybos" direktorių taryboje dr. V. Stankui, jo vieton atėjo adv. Augustinas Idzelis, kuris su kiti LB skirtu direktoriumi dr. Raimundu Šilkaičiu rodo daug iniciatyvos atstovauti LB interesams.

Apie Socialinių reikalų tarybą plačiai rašoma išeivijos spaudoje. Šių metų vykdomas vajus „Lietuvos vaikų vilčiai". Balandžio mėnesį Lietuvos ambasadoje įvyko priėmimas solistei Violetai Urmana-Urmanavičiūtei, kurio pelnas skirtas Almos fondui, administruojamam LB Socialinių reikalų tarybos.

JAV LB XV tarybos sesijos organizacinio komiteto narių dalis su Philadelphia, miesto meru . Iš kairės: Algimantas Gečys, Marija Majauskienė, Rimantas Stirbys, Kristina Volertienė, Jeanne Dorr, meras Edward Randell, Roma Krušinskienė, Teresė Gečienė, Juozas Majauskas. Nuotr. **Antano Krušinsko**

Žinotina „3-čiajai bangai"

Gegužės pabaigoje JAV Atstovų rūmai pravedė ir pasiuntė JAV Senatui priimti (HR 1885) įstatymą, kuris suteikia papildomai keturis mėnesius kai kuriem legaliem ir nelegaliem imigrantam kvalifikuotis nuolatiniam apsigyvenimui JAV-se pagal prez. J. Clinton 2000 m. gruodžio 21 d. pasirašyto Imigracijos įstatymo [Section 245 (i)] pataisas. Pagal minėtą įstatymą, asmenys atvykę į JAV-es prieš 2000 m. gruodžio 21 d., turintys šeimos ar darbdavių sponsorius, ir formaliai pareiškę norą iki š.m. balandžio 30 d., galėjo prašyti nuolatinio apsigyvenimo statuso be prieš tai grįžimo į savo kraštą. JAV Senatui patvirtinus ir prez. Bush pasirašius, balandžio 30 d. data būtų pastūmėta keturis mėnesius į priekį. Prašome sekti informaciją pateikiamą JAV LB vicepirm. D. Badarienės „Drauge" redaguojamame skyriuje „Žinotina".

NATO klausimas JAV LB VRT veikloje

JAV LB Visuomeninių reikalų tarybai, vadovaujamai Algirdo J. Rimo, dabartinis laikotarpis yra kritiškas. Iš prez. George W. Bush pasisakymų jo pirmos kelionės į Europą metu, atrodo, kad JAV vyriausybė yra padariusi sprendimą NATO plėtros klausimu, nors ir neįvardindama specifinių valstybių ir nenurodydama, kada jos bus pakviestos stoti į NATO. Taigi, pats laikas suaktyvinti įtaigojamo pobūdžio veiklą — lobizmą, stipriai akcentuojant, kad tikimės Lietuvos pakvietimo ne vėliau, kaip 2002 metais NATO viršūnių susitikime Prahoje. Rūpestį kelia dar du prez. Bush numatyti susitikimai su Rusijos prez. Putin šiais metais.

Š. m. balandžio 10 d. VRT-bos išsiuntinėtoje LB vienetams informacijos specifiškai buvo prašoma:

a. rašyti laiškus JAV prezidentui G. W. Bush;

b. organizuoti susitikimus su savo valstijų JAV senatoriais ir savo distriktų atstovais, prašant juos tapti Baltic Caucus nariais;

c. Organizuoti apsilankymus pas valstijų gubernatorius ir miestų merus, prašant juos paskelbti proklomacijas NATO reikalu;

d. rinkti parašus po NATO peticija, peticijų lapus grąžinant iki š. m. birželio 30 d. Peticijos data yra pratęsta. Parašai bus renkami per visą vasarą ir ankstyvą rudenį.

Visais NATO rūpimais klausimais prašome kreiptis į JAV LB įstaigą Washington, DC, — telefonas (703) 397-0950, fax (703) 397-0951, e-mail: lacinc@erols.com Taip pat kviečiame konsultuoti JAV LB tinklalapį javlb.org

Trumpai

Po 35-ių metų transliacijų New Yorko apylinkių lietuviams, Romo Kezio vadovauta „Laisvės žiburio" radijo programa š.m. gegužės 21 d. buvo paskutinė. JAV LB New Yorko apygardos pirm. dr. Giedrės Kumpikaitės rūpesčiu gautas laikas ir radijo pusvalandžio New Yorko lietuviams patiekimu toliau rūpinsis JAV LB New Yorko apygarda. Jau susilaukta gerų atsiliepimų ir finansinės paramos.

Krašto valdybos pirm. A. Gečys prieš keletą mėnesių kreipėsi į tėvų pranciškonų vienuolijos provincijolą tėvą B. Jurčį, siūlydamasis tarpininkauti Kultūros židinio New Yorke reikalu. Prieš kelis mėnesius Kretingoje vyko pranciškonų vienuolijos kapitulos posėdžiai. Atsakymo kol kas negauta. Pasiteiravimai taip pat nesuteikia galimybės pajusti, ar bus siekiama dialogo.

Krašto valdybos vicepirm. mokslo reikalams dr. Stasys Bačkaitis ruošiasi 2002 metais JAV-se įvyksiančiam Mokslo ir kūrybos simpoziumui. LB vienetai yra prašomi atkreipti dėmesį į jo paruoštą ir išsiųstą anketą, pageidaujančią žinių apie potencialius dalyvius simpoziumo programoje.

JAV LB Krašto valdyba yra dėkinga Judy Petrokas, sutikusiai eiti LB įgaliotinės pareigas Dayton, OH. Taip pat dėkojame prof. dr. Antanui Musteikiui ir jo sūnui Rimui, kurie eis LB įgaliotinių pareigas Buffalo, NY.

Lietuvių fondo pelno skirstymo komisijoje JAV LB atstovais yra dr. Vytautas Bieliauskas, dr. Ona Daugirdienė ir inž. Aleksas Vitkus. JAV LB atstovo antrininke yra pakviesta Elena Skališienė, LB darbuotoja Waukegan, IL. Birželio 29 d. Lemonte vyks Lietuvių fondo pelno skirstymo komisijos apklausinėjimai, kuriuose LF yra pakvietęs dalyvauti ir JAV LB KV pareigūnus.

LB veiklai, ypatingai politiniais greito susisiekimo reikalais, labai padeda internetas.

Nukelta į 5 psl.

LIETUVOS KULTŪRA IR PASAULIS

Lietuvos atstovai Berlyno festivalyje

Berlyne vykstančiame festivalyje „All Nations Festival 2001" dalyvauja ir Lietuvos atstovai. Liepos 2-20 dienomis vykstantis festivalis rengiamas pirmą kartą. Renginio metu duris Vokietijos sostinės gyventojams ir svečiams atvėrė daugelis Berlyne įsikūrusių ambasadų. Lietuvos ambasada taip pat aktyviai dalyvaus šiame festivalyje.

Ambasadoje buvo atidaryta Juozo Polio fotografijos darbų paroda. Savo darbus svečiams pristatė pats autorius. Parodoje eksponuojamos žymiausios J. Polio nuotraukos.

Ambasados lankytojai taip pat gali apžiūrėti eksponuojamą Onos Paliukienės tapybos darbų parodą.

Berlyno centre, restorane „George Braeu", vyko lietuviškų valgių savaitė. Berlyniečiams ir miesto svečiams lietuvišką virtuvę pristatė Vilniaus restoranas „Marceliukės klėtis", grojo ansamblis „Lietuvninkai". (BNS)

Rasti Klaipėdos piliavietės planai

Vokietijos sostinėje Berlyne, slaptajame Prūsijos archyve, aptikti Klaipėdos piliavietės planų originalai. Anot Klaipėdos miesto savivaldybės Užsienio ryšių skyriaus viršininko Ričardo Zulco, vokiečių specialistai, ketinantys įrengti princo Frydricho bastiono vėdinimo sistemą, pranešė aptikę Klaipėdos pilies planų originalus. Pasak specialistų, išlikę spalvoti dokumentai yra svarbūs ne tik moksliniams tyrimams, bet labai padės atliekant pilies regeneravimo ir atstatymo darbus.

Šiuo metu Klaipėdos pilies rekonstrukcija atliekama remiantis Mažosios Lietuvos istorijos muziejuje laikomomis dar 1972 metais fotografuotomis kopijomis, kurios buvo gautos iš Vokietijos Merceburgo archyvo, tačiau yra labai nekokybiškos.

Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus direktoriaus Jono Genio teigimu, surasti planų originalai greičiausia yra XIX amžiaus pradžios ar vidurio, o gal ir dar senesni. Apie juos buvo žinoma ir anksčiau, tačiau jie nebuvo surasti.

Klaipėdos specialistai neatmeta galimybės ir patys nuvykti į slaptąjį Prūsijos archyvą bei detaliau išstudijuoti rastus planų originalus. Planuojama, kad Klaipėdos pilis pirmuosius lankytojus priims kitąmet, minint uostamiesčio 750 metų įkūrimo metines. (Elta)

Paryžiuje pristatyta lietuvio kolekcija

Liepos 9 d. Paryžiuje „Haute Couture" (Aukštosios mados) savaitės metu viešbučio „George V" salėje pirmą kartą buvo pristatyta lietuviška drabužių kolekcija. Savo 2001-2002 metų žiemos kolekciją vadinamoje „Off Calendar" programoje pristatė dizaineris Juozas Statkevičius. Kiekvienais metais šioje programoje dalyvauja 25-30 menininkų iš įvairių pasaulio šalių. Kai kurių mados kritikų nuomone, būtent „Off" programoje atsiskleidžia originaliausios kūrybinės mintys ir realizuojamos įdomiausios idėjos.

J. Statkevičiaus kolekcijos demonstravimą Paryžiuje parėmė Lietuvos Ūkio ministerija, Vilniaus bei Kauno miesto savivaldybės, Lietuvos verslininkai bei Prancūzijos pramonės įmonių konfederacijos Paryžiaus skyrius.

J. Statkevičiaus kolekcija pristatyta gerai paryžiečių žinomame viešbutyje „George V". Pasak kolekcijos pristatymo organizatorių Paryžiuje, ryšių su visuomene kompanijos „2e BUREAU", šis viešbutis labiausiai atitinka elegantišką bei prabangų J. Statkevičiaus žiemos kolekcijos stilių.

Dalyvaudamas „Off" programoje, menininkas turi galimybę pristatyti ir savo šalį. Kiekvienais metais „Haute Couture" savaitės pritraukia viso pasaulio žurnalistų dėmesį. Jos renginiuose dalyvauja ir apie juos rašo šimtai Prancūzijos ir užsienio šalių žurnalistų. (BNS)

„Naujųjų skliautų" galerijoje Vilniuje atidaryta juostų audėjos Palmiros Damijonaitienės darbų paroda. **Vladimiro Gulevičiaus** nuotr.

ANAMITŲ IR KMERŲ ŠALYSE

RIMVYDAS J. SIDRYS, M.D.

Nr.12

Jos tėvas buvo tarnautojas, motina gailestinga sesuo, taigi savo kilmę jie turėjo slėpti. Po dviejų dienų kelionės pėsčiomis pasiekė kaimą, kuriame buvo pristatyti prie ryžių auginimo. Visa, ką jie turėjo, buvo atimta, turėjo teisę tik į lėkštę, šaukštą ir porą būtiniausių rūbų. Netrukus tėvas buvo išveztas darbams ir jo niekada daugiau nebematė. Kai išbėso partizaninės kovos, motina nusprendė bėgti iš Kampučėjos. Beveik kiekvieną dieną jos nakvodavo kitur — arba džiunglėse, arba nepažįstamuose kaimuose. Paradoksiškai jas maitindavo Khmer Rouge, visur buvo komunalinės valgyklos, reikėjo tik įtikinti, kad jos eina į artimiausią kaimą, kuriame yra jų gyvenvietė. Po šešių mėnesių klaidžiojimo jos atsidūrė Vietname. Vietnamas ir Kampučėja visą laiką buvo istoriniai priešai, tačiau šį sykį vietnamiečiai juos priėmė. Bet neilgam. Sykį jas, ir kitus pabėgėlius, susodino į sunkvežimį, nuvežė prie Thailando sienos ir liepė eiti pas juos. Thailande jos gyveno Jungtinių Tautų globojamoje stovykloje. Buvo didelis vargas, reikėjo gintis nuo bado. Pradžioje prasimanė daryti guminius sandalus iš padangų, vėliau išmoko rinkti specialius augalus ir iš jų gaminti smilkalų lazdeles. Smilkalai budistų kraštuose yra labai reikalingas produktas, iš jų gamybos šeima prakuto. Helen įsiterpė į stovyklos vadovybę, išmoko anglų kalbą, sukūrė šeimą. Tuo tarpu Pol Pot komunizmo sistema pasidarė per daug įkyri ir Vietnamo komunistams, jie užėmė Kampučėją ir išvijo Pol Pot į džiungles. Buvo atstatytas karalius Sihanouk, į tėvynę grįžo ir Helen. Tremtyje ji išbuvo devynerius metus.

Dabar mes apžiūrinėjom Tuol Sleng kalėjimą-muziejų. Tai buvo niūrus, netgi klaikus pastatas, bet labai prasmingai rodantis komunizmo pabaisą. Jis susidėjo iš 4 pastatų, didžiausias anksčiau buvo vidurinė mokykla, mažesnis — pradžios mokykla, kitus du pastatė Khmer Rouge, plėsdami kalėjimą. Aplink aukšta mūro siena, apipinta spygliuotom vielom. Kieme 14 atskirų kapų. Kai Vietnamo karai užėmė kalėjimą, jame rado keturiolika tą dieną mirusiųjų, juos čia pat ir palaidojo. Mokyklos klasės buvo paverstos celėmis, per visą celę buvo ištiesta 6 metrų ilgumo geležinė lazda su pritvirtintais žiedais, prie kurių būdavo prikaustoma kalinio čiurna. Taip pritvirtinti, per abi puses celėje gulėdavo 20-30 kalinių. Juos nuo geležinės lazdos atrakindavo tik, kai jiems leisdavo apsiprausti, kas būdavo sykį per tris dienas, arba net tik sykį per savaitę. Kiekvienoje celėje buvo metalinė dėžutė, didumo kaip įprastinė batų dėžutė, kurios paskirtis mums nebuvo aiški. Pasirodo, kad tai buvo dėžė išmatoms surinkti, nes prirakinti kaliniai į išvietę nebūdavo leidžiami. Kaliniai miegodavo susispaudę, padėtį pakeisti galėdavo tik pagal prižiūrėtojo komandą. Bet kiekvieną rytą, pagal komandą, kaliniai turėdavo pusę valandos kilnoti rankas ir nepririštą koją.

Buvo išstatytos kalėjimo tvarkos taisyklės. Jas nufotografavau. Išvertus jos buvo tokios:

1. Tu turi atsakyti į kiekvieną mano klausimą. Neišsisukinėk.
2. Nebandyk slėpti faktus. Griežtai draudžiama man priešintis.
3. Tu esi kvailys, jei bandai priešintis revoliucijai.
4. Į mano klausimus tu turi atsakyti tuoj pat, negaišindamas laiko galvojimui.
5. Nekalbėk man apie savo prasižengimus, nei apie revoliuciją.
6. Kai esi mušamas arba perleidžiamas elektra, neturi šaukti.
7. Nieko nedaryk. Sėdėk ramiai ir lauk mano įsakymų. Kai aš klausiu, turi tuoj pat atsakyti.
8. Nebandyk slėpti savo išdavikiško snukio kalbomis apie Kampučėja Krom.
9. Nusižengęs šioms taisyklėms, gausi ilgą plakimą elektros viela.
10. Už kiekvieną taisyklės pražangą gausi arba dešimt smūgių, arba penkis perleidimus elektra.

Iš kai kurių celių geležinės lazdos su žiedais buvo išimtos. Jų buvo prikrautas visas kambarys. Kitos celės buvo skirtos tardymui (kankinimui). Tardytojų šiame kalėjime buvo 54. Celėse buvo išstatyti kankinimo įrankiai, gerokai primityvūs piešiniai rodė, kaip jie būdavo vartojami. Vaizdai buvo šiurpūs, atmintis atsisako juos palaikyti. Tik vieno vaizdo atmintis negali atsikratyti. Tai buvo kambarys su nemažu vandens tanku. Virš to baseino buvo įtaisyta svirtis. Surištas kalinys būdavo murdomas į vandenį beveik iki prigėrimo.

Daug kambarių buvo pripildyti fotografijomis. Khmer Rouge irgi turėjo savo biurokratiją. Visi kaliniai būdavo fotografuojami su numeriu ant krūtinės, tokių nuotraukų čia buvo tūkstančiai. Lankstinukas sakė, kad kalinių buvo iš dešimties valstybių, tarp jų amerikiečių ir kanadiečių. Tikrai, kai kurie veidai buvo aiškiai europietiški, nors didžioji dauguma buvo Kampučėjos žmonės. Stebėtina, kiek buvo jaunų veidų, kai kurie dar visai vaikiški, gal dar nepasiekę paauglystės. Khmer Rouge suimdavo šeimas, moterys, kūdikiai ir maži vaikai būdavo nužudomi. Vaikai nuo 10 iki 15 metų čia pat kalėjime būdavo perauklėjami, ruošiami būti kalėjimo prižiūrėtojais. Tokie berniukai ir mergaitės, iš pradžių normalūs, pavirsdavo sadistais, kaliniai jų bijodavo labiau negu suaugusių.

Khmer Rouge kalėjimų sistema buvo pažymėta S-21 žymeniu. Išlikę dokumentai yra tik dalini. Žinoma, kad Tuol Sleng kalėjime tarp 1975 ir 1978 metų buvo laikoma daugiau negu 20,000 kalinių, buvo nužudyta daugiau negu 2,000 vaikų. Nėra žinoma, kad kas nors iš šio kalėjimo būtų buvęs paleistas. S-21 žinyba dar turėjo keturis kalėjimus kituose Kampučėjos miestuose. Yra žinomi ir šių mega-žudikų vardai. Gynybos ministras buvo Son Sen, — slapyvardis Khien. S-21 šefas buvo Kang Kek — slapyvardis Duch, anksčiau jis buvo matematikos mokytojas. (B.d.)

APMĄSTYMAI IŠ ELLICOT MIESTELIO

JUOZAS GAILA

„Gražiausia, na ir straipsnį parašėt! Perskaičiau ką tik gegužės 17 d. 'Drauge'. Siaubas! Gražaus vakaro kaip nebūta, gera nuotaika išgaravo. Kodėl parašėt tokia liūdna tema ir dar tokį gražų pavasarį! Parašykite ką nors šviesaus ir gero! Kad patikėtume šviesesniu rytojumi, o dabar žmonės dar labiau bijos į gatves išeiti.. Ech..."

Tokį laišką gavau iš Virginijos, iš PLB Atstovybės Vilniuje. Iš tikrųjų straipsnį parašiau ne gražų pavasarį, bet apsiniaukusią lietingą dieną, lietaus lašams bandant tirpinti žiemos sniegą. Tiesa, kad apsiniaukęs lietingas dangus visada mane liūdnai nuteikia ir tada, net ir stengdamasis, nieko gražaus negaliu parašyti. Gal ir teisi Virginija, kad tokie rašiniai tik baimina žmones, gal ir teisi redaktorė nenorėdama tokių rašinių dienraštyje, nes jų pilna dabartinės Lietuvos spaudoje. Tačiau, kartais apima toks liūdesys dėl įvykių Lietuvoje, kad negali išsilaikyti neišliejęs jo viešai ir nepasidalinęs su skaitytoju. Rašau, kad liūdesys apima kartais, nes juk ne viskas Lietuvoje yra bloga. Ar ne baisesni nusikaltimai vyksta mūsų gyvenamame krašte — Amerikoje? Esu rašęs apie nusikaltimus ir žudynes mano kaimyniniame mieste — Baltimorėje ir jos nesiliauja. Štai prieš kelis mėnesius nušautam sūnui motina surengė jo dvidešimt ketvirto gimtadienio, kurio jis nesulaukė, paminėjimą — „block party". Paminėjimas baigėsi šūviais: dvylika sužeistų, viena dvidešimtmetė mirtinai. Žudynės tarp juodaodžių jaunuolių tapo tokios siaubingos, kad, nors Baltimorėje juodieji sudaro daugumą, jie meru išsirinko baltąjį, pažadėjusį padaryti tam galą. Deja, iki šiol visos pastangos bevaisės.

Kai gyvenau Lietuvoje ir kai kas nors blogesnio atsitikdavo, žurnalistai dažnai manęs klausdavo, ar taip įvyktų Amerikoje ir juos suglumindavau atsakydamas: „Taip, įvyktų ir jau yra įvykę, ir net baisiau". Neseniai Vilniuje buvęs universiteto rektorius ir dabar Seimo narys nepakluso eismo tvarkytojams ir net automobiliu užgavo policininko koją. Apie tai „Lietuvos rytas" parašė: „Atvejis su R. Pavilioniu tik vėl parodo, kad Lietuva — dar ne teisinė valstybė, kur įstatymai galioja visiems lygiai". Jei taip, tai ir Amerika ne teisinė valstybė. Juk pamename, kaip senatorius iš Mass. valstijos, būdamas neblaivus, įvažiavo mašina į upę. Kartu važiavo mergina. Ši paskendo, o jis išplaukė, bet tik kitą dieną apie tai praneše policijai. Ar jis buvo nubaustas? Ne tik nebuvo nubaustas, bet didele balsų dauguma perrinktas ir dar perrenkamas į Senatą. Turbūt ne vieną mūsų neseniai nemaloniai nuteikė paskaičius, kad žymiausio mūsų krepšininko žmona, važiuodama pasiimti iš mokyklos savo vaikų, buvo policijos sulaikyta ir apkaltinta važiavusi neblaiviame stovyje. Tikrai norėjosi tikėti, kad buvusi blaivi, tik įskųsta kito vairuotojo ir policija iš jos tyčiojosi. Deja, po kiek laiko vėl policijos pagauta už vairo, ir jau žymiai neblaivesnė. Atrodytų po pirmo karto būtų pasimokyta, bet... Štai, JAV prezidento nepilnametė dukra pagaunama, su padirbtais dokumentais bandydama gauti svaiginamųjų gėrimų. Ji sakėsi, esani nekalta, bet vėl pagaunama kitoje vietoje, tą patį daranti jau su seserim.

Privati bendrovė padovanojo Vilniaus miestui 500 oranžiniai nudažytų dviračių, kad vilniečiai galėtų jais važinėti mieste ir mažiau terštų orą, važinėdami mašinomis. Miestas įrengė dviračių statymo stovus, kad žmogus, veltui paėmęs dviratį ir juo pavažinėjęs, paliktų jam patogioje vietoje, esančiame stove. Dienos pabaigoje nei vieno dviračio nerasta, grąžinto į aikštelę. Įvairiose vietose surasta apie 30 dviračių, supjaustytomis padangomis, suskaldytais rėmais ir paverstais metalo laužu. Policijai buvo darbo ieškoti dviračių, kitų jau perdažytų.

Po šio įvykio sunku nesutikti su „Lietuvos ryto" vedamuoju, kur rašoma: „...Bene pirmąsyk taip akivaizdžiai išklausyta nuomonė tų, kuriuos sociologai dažniausiai aplenkia. Vilniaus savivaldybė pamėgino nusileisti į dugną — miesto gatvę. Vaizdas tikrai neguodžiantis. Užtat tikroviškas. Baisesni turbūt yra ne materialiniai, bet moraliniai oranžinio dviračio akcijos nuostoliai. Labdarai miestui pateiktų dviračių naikinimo akcija geriau, negu bet kokia sociologinė apklausa, parodė, kokia ne finansiškai, bet dvasiškai skurdi yra narystės Europos tautų šeimoje siekianti Lietuva".

Karštos diskusijos apie tuos dviračius įsižiebė ir internete, tarp įvairiuose kraštuose gyvenančių lietuvių. Jas pradėjo Romas Kasparas iš Vašingtono pavadindamas „Dviračių genocidu". Visi reiškė pasipiktinimą, bet taip pat pripažino, jog iš anksto žinoję, kad taip atsitiks. Tikrai, nereikėjo būti pranašu. Esu tikras, kad taip atsitiktų ir Baltimorėje, ir Vašingtone. Pasirodo, panašiai yra įvykę ir kituose Europos miestuose. Į tai atsako Romas Kasparas: „...Na, o kad tokio paties likimo susilaukė visuomeniniai dviračiai, pavyzdžiui, Amsterdame, Kopenhagoje ar Cambridge, tai jokia paguoda. Kodėl norime tik prilygti? Kodėl negalėtume būti pavyzdys kitiems? Kai kas aiškina, kad Lietuvoje taip esama dėl prastos ekonominės padėties, skurdo, bet aš tuo nelabai tikiu. Oranžiniu dviračiu nei apsirengsi, nei, jį išviręs, pavalgysi. Aš manau, kad esama kultūrinio komponento, būtent, nepagarbos visuomeniniam turtui..."

Netikiu ir aš, kad dviračiai buvo vogti iš skurdo, taip kaip netikiu, kad varinės lentelės iš kapinių ar kitų paminklų plėšiamos iš skurdo. Ne skurdas skatina žmogų kapoti dviračius, pjaustyti jų padangas, ne skurdas skatina juos gadinti liftus daugiabučiuose, kuriuose patys gyvena, draskyti pašto dėželes, niokoti viešuosius telefonus, teplioti dažais pastatų sienas. Ir tai nėra tik Lietuvoje. Deja, tai jokia paguoda. Tačiau, gal šis dviračių „genocidas" akivaizdžiai atvėręs mūsų tautos dalies dvasinį skurdą, privers visą Lietuvą susimąstyti. Pagaliau ir „Lietuvos rytas", savo tiražo didinimo sąskaita bemaitinąs skaitytojus bulvarinėmis naujienomis, prabilo apie „dvasiškai skurdžią Lietuvą". Džiugina ir tai, kad Vilniaus meras, užuot nusivylęs vilniečiais, ir toliau tęs „Važiuok dviračiu" akciją. Gal įrodysim pasauliui ir sau, kad Lietuvoje gali laimėti gėris.

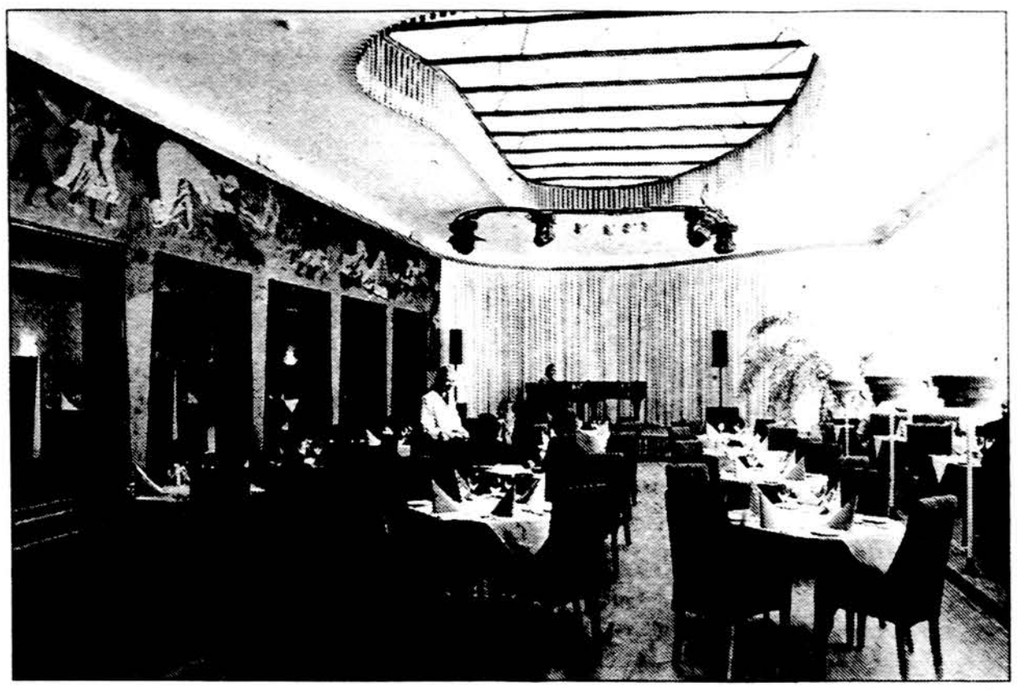

Atnaujintos „Neringos" vidus. **Algimanto Žižiūno** nuotrauka.

KULTŪRININKŲ UŽEIGA

Pastebėjau, kad į Vilniuje, Gedimino prospekte esančią kavinę-restoraną „Neringa", neskaitant sostinės inteligentijos bei turistų, dažnai užsuka užsienio lietuviai. Prie kavos puodelio čia ne kartą mačiau besišnekučiuojančių su savo vilniškiais pažįstamais ar kultūrininkais kone kiekvieną vasarą iš Sidney atvykstančią poetę Aldoną Veščiūnaitę, tarp Cleveland ir Vilniaus su įvairiais reikalais skraidančią garbės konsulę Ingridą Bublienę, su vilniečiais literatūrinėmis ir kitomis naujienomis prie cepelinų ar bulvinių blynų besidalijančius iš Baton Rouge vis dažniau pasirodančius Vitaliją ir Kęstutį Keblius. Į „Neringą" savaitgaliais kartu su Vilniaus universiteto profesoriumi Vincu Urbučiu, kitais kalbininkais papietauti, padiskutuoti, pasidalinti senais ir naujais anekdotais, išlenkti taurelę užsuka elegantiškas ir visuomet bičiuliškai nusiteikęs populiaraus žurnalo „Kultūros barai" vyriausiasis redaktorius Bronys Savukynas.

Žodžiu, „Neringoje" renkasi kultūringa, intelektuali publika. Čia nepamatysi, kaip kituose Vilniaus restoranuose ar baruose, triukšmingų kompanijų, stiklais degtinę maukiančių vyrukų, kalbančių tik apie pinigus, verslą ar „seksą".

Kas patraukia į „Neringą" intelektualią, kultūringą publiką? Mano galva, toli gražu ne tiek cepelinai, bulviniai blynai, kiti skaniai pagaminti ir nebrangūs lietuviški patiekalai, kiek jauki, rami, sakyčiau, dvasinga aplinka. Ją sudaro, sukuria ne tik patys lankytojai, bet ir žinomų architektų brolių Algimanto ir Vytauto Nasvyčių anais laikais, prieš kokius 40 metų su geru skoniu suprojektuota ši kavinė, jos jaukus, lietuviškas interjeras. Sienas puošia, gerai nuteikia dar sovietmečiu kauniečių dailininkų V. Povilaičio ir A. Jankausko nutapytos freskos lietuvių liaudies pasakos apie Baltijos žvejį Naglį ir jo mylimąją Neringą temomis. Sovietiniais laikais tas naujoviškas, sumodernintas interjeras, matyt, neatitikęs socialistinio realizmo normų, Maskvos laikraštyje buvo iškoneveiktos, iškritikuotos, o vietiniai vadai tautiškais motyvais nutapytas freskas apšaukė nacionalizmo apraiškomis. Laimei, sovietinės ideologijos sergėtojams nepavyko panaikinti architektų ir dailininkų sumanymo. O dabar, nepriklausomybės laikais, „Neringa" savo kultūrine, tautine verte, įdomiu išprojektavimu pripažinta valstybės saugomu kultūros paveldo objektu. Architektai Nasvyčiai džiaugiasi, kad pagaliau kultūros paveldas išsiplečia į tokias sferas kaip kavinės ar restoranai.

Kita priežastis į „Neringą" patraukianti kultūringą publiką — sena, anais laikais įsitvirtinusi tradicija čia rinktis rašytojams, dailininkams, kitiems meno ir mokslo žmonėms. Dar giliu sovietmečiu man pačiam teko „Neringoje" ne kartą matyti prie stiklo vyno besikalbančius tuometinės literatūros autoritetą Antaną Venclovą, prie jo besišliejantį Aleksį Churginą. Šio restorano atstovas ryšiams su visuomene T. Juknevičius man sakė, kad didžiosios salės kampe nuo anų senų laikų iki šiol tebestovi apskritas „profesorių stalas". Toks šio stalo pavadinimas atsirado anais laikais, kai už jo, apsikrovę buteliais, iki išnaktų vaišindavosi, diskutuodavo, politikuodavo ir juokaudavo tuomet garsus chemijos profesorius K. Daukša, Dailės instituto profesoriai skulptoriai J. Mikėnas, K. Bogdanas ir kiti garsūs to meto meno bei mokslo žmonės. Prie jų neretai prisėsdavo ir slaptasis KGB agentas J. Deksnys, aprašytas Liūto Mockūno knygoje „Pavargęs herojus". Knygoje rašoma, kad tas „herojus", Vakaruose dalyvavęs Lietuvos laisvinimo veikloje, šnairai žiūrėjęs į VLIKą, vėliau parsidavęs sovietiniam saugumui, „Neringoje" nugirstus intelektualų pokalbius perduodavo savo šeimininkams. Matyt dėl to anuomet „sudegė" ir Bronys Savukynas, atleistas iš Lietuvių kalbos instituto.

Jau po nepriklausomybės atkūrimo į „Neringą" mėgo užsukti iš JAV atvykęs Tomas Venclova, čia lankėsi Nobelio premijos laureatas Czeslaw Milosz, vėliau tokiu laureatu tapęs, Josifas Brodskis. Prie stiklo čia ilgai prasėdėjo ir kavinėje koncertuojančius vaikučius filmavo Jonas Mekas.

Per 40 metų „Neringos" restorano interjeras susidėvėjo, senstelėjo, nušiuro baldai. Tad restorano administracija, vėl pasitelkusi architektus Nasvyčius, patalpas atnaujino, nauju akcentu — šviečiančiu objektu, papildė žinomą restorano baseinėlį, į kurį, sako, gerai įkaušęs anais laikais įgriuvo kompozitorius B. Gorbulskis.

Po remonto, paskutinę balandžio dieną, vėl atidarius atnaujintą „Neringą", jon užsukęs išgerti puodelį kavos, nudžiugau, kad čia nė kiek nepasikeitė buvęs interjeras ir apstatymas — tie patys, tose pačiose vietose stovi šviežiai tik atnaujinti staliukai, tos pačios, tik melsva, prie fresko spalvų ir interjero tinkančia melsva medžiaga aptrauktos kėdės, minkštasuoliai.

Kavinės-restorano „Neringa" projektuotojai architektai Algimantas ir Vytautas Nasvyčiai. **Algimanto Žižiūno** nuotrauka.

— Ir „profesorių stalas" liko toks pat kaip buvęs, ir stovi jis lygiai toje pat vietoje, kaip profesorių J. Mikėno, K. Daukšos laikais, — paaiškino architektas A. Nasvytis.

Pasidžiaugiau jau pirmą dieną staliukus apsėdusia vėlgi ta pačia kultūringa publika, tarp kurios pastebėjau ir žymiąją mūsų tapytoją, šiemet pelniusią aukščiausią valstybinę kultūros ir meno premiją Dalią Kasčiūnaitę

Kai susirenka daugiau žmonių — pianistas sėda prie fortepijono ir ramiai, nuotaikingai skambina klasikinę muziką. Ketvirtadienio vakarais vyksta džiazo koncertai. Žodžiu, viskas, kai buvę. Tik mane suglumino prie čia pat esančio viešbučio blankaus užrašo „Neringa" atsiradęs ją nustelbiantis, ryškumu akį rėžiantis angliškus užrašas: „Scandic Hotel".

Algimantas A. Naujokaitis

SKELBIMAI

ELEKTROS
ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Kalame visų rūšių „sidings", „soffits", įdedame lietvamzdžius (gutters) ir dengiame stogus. **Skambinti Romui tel. 630-774-1025.**

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English. **L.A. McMahon Window Washing. Tel. 800-820-6155.**

V.A.L. Auto Servisas
Atliekame visus variklio ir važiuoklės darbus. Variklio kompiuterinis patikrinimas. Nuolatiniams klientams - nuolaidos. **3800 W. 79 St.**
Tel. 773-582-0183, 773-582-0184.
Kalbame lietuviškai.

Pranciškonų vienuolynui reikalinga virėja. Rašyti, duodant savo adresą ir telefono numerį. **Rev. Jonas Bacevičius, P.O. Box 980, Kennebunkport, ME 04046.**

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
OFFC. (773) 229 - 8761
HOME (708) 425 - 7100
MOBIL. (773) 580-6206
RIMAS L.STANKUS
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

Burbank parduodamas 6 butų mūrinis namas. Butai turi 2 nemažus miegamuosius ir didelę svetainę. Yra garažas ir mašinų pastatymo aikštelė. Kaina $359,900.
****
Gražus, 4 miegamųjų, 2 vonių „condominium". Didelis 2 automobilių garažas. Arti mokyklos, parko, baseino. Oak Lawn, į vakarus. **Skambinti tel. 773-767-2400, First rate Real Estate, kviesti Aušrą Padalino.**

STASYS' CONSTRUCTION
Staliaus darbai, rūsių, vonių ir virtuvių įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; "sidings", "soffits", "decks", "gutters", plokšti ir "shingle" stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S.Benetis, tel. 630-202-5874; 630-241-1912.

MTCI siūlo:
2 mėn stomatologo padėjėjo kursus tik sekmadieniais, praktiką atliekant Amerikos biure, kuriame dirba skirtingų specialybių stomatologai, jums patogiu laiku.
Išmoksite dirbti kompiuteriu, sudaryti autobiografiją (reziume) ir daug kitų dalykų.
Daugiau informacijos tel. 847-392-8080.
Susikalbėsite rusiškai.

ENCIKLOPEDIJOS PIRMAS TOMAS

Nors Visuotinės lietuvių enciklopedijos pirmą tomą numatoma išleisti tik šių metų pabaigoje, knygynuose jau paskelbta jo prenumerata. Didelės apimties enciklopediją rengia Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.

Kaip informavo instituto direktorius Rimantas Kareckas, Visuotinė lietuvių enciklopedija — tai originalus iliustruotas mokslinis informacinis leidinys, rodantis kultūringos visuomenės brandą, o pirmosios Lietuvoje posovietinės universalios enciklopedijos rengimas ir leidyba yra visos valstybės garbės reikalas.

Enciklopedijoje pateikiama esminių žinių apie pasaulį, gausu informacijos apie Lietuvą ir lietuvius. Tiek savo turiniu, tiek didesne apimtimi ji iš esmės skiriasi nuo trylikatomės Lietuviškosios tarybinės enciklopedijos.

Visuotinę lietuvių enciklopediją sudarys 20 tomų po maždaug 800 puslapių. Bus pateikta apie 115,000 straipsnių, 24,000 iliustracijų, 650 žemėlapių. Numatyta pateikti 25,000 biografinių straipsnių, iš jų 4,000 su portretais. Straipsnius enciklopedijai rašo 900 autorių — įvairių sričių specialistų.

Lituanistikai skiriama 20 proc. leidinio apimties, tai prilygsta keturių tomų lituanistinei enciklopedijai. Daug vietos enciklopedijoje skiriama sovietinės okupacijos metais draustai ar ignoruotai lituanistikai: Lietuvos valstybingumui, Katalikų bažnyčios Lietuvoje, kariuomenės istorijai, pasipriešinimui nacistinei ir sovietinei okupacijai, lietuvių tautos genocidui, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Lietuvos valstybės istorijai, Mažajai Lietuvai, užsienio lietuvių gyvenimui, kultūrai, organizacijoms.

Enciklopedijoje bus apie pusę tūkstančio straipsnių arba straipsnių dalių apie užsienio šalių miestus ir kitas vietoves, kuriose gyvena arba gyveno lietuvių.

Kiek anksčiau Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas yra išleidęs Mažosios Lietuvos, Technikos ir Muzikos enciklopedijų pirmuosius tomus. (Elta)

TĘSIAMA KULTŪROS VAKARŲ PROGRAMA

Parodos „Krikščionybė Lietuvos mene" rengėjai tęsia kultūros vakarų programą. Gegužės 24 d. įvyko pokalbis „Kunigaikščiai Giedraičiai. Kultūriniai fenomenai".

Lietuvos tūkstantmečio programos parodą „Krikščionybė Lietuvos mene" yra surengęs Lietuvos dailės muziejus. Ji veikia šio muziejaus padalinyje — Taikomosios dailės muziejuje.

Gegužės 24 dienos pokalbyje dalyvavo profesorius, kunigaikštis Mykolas Giedraitis iš Oksfordo (Didžioji Britanija), žymūs Lietuvos istorikai, kitų sričių mokslininkai, muziejininkai.

Giedraičiai yra viena seniausių Lietuvos sritinių kunigaikščių giminių, palikusių ryškų pėdsaką senosios Lietuvos valstybės dvasiniame, kultūriniame, politiniame ir socialiniame gyvenime. Jų valdos koncentravosi Vidurio Lietuvoje — apie Giedraičių miestelį ir Videniškius.

Parodoje „Krikščionybė Lietuvos mene" eksponuojama garsaus penkiolikto amžiaus paveikslo „Giedraičių Madona" kopija. Originalas yra Krokuvos Šv. Morkaus bažnyčioje. Kopiją Lietuvos Respublikos prezidentui Valdui Adamkui 1998 m. Paryžiuje yra dovanojęs šviesios atminties kunigaikštis, intelektualas, žurnalo „Kultūra" redaktorius Jurgis Giedraitis (Jerzy Giedroyc). Paveikslas parodoje eksponuojamas su kitomis Lietuvos prezidentui užsienio vadovų bei pasaulinio garso asmenų dovanotomis vertybėmis. (Elta)

*** Marijampolėje viešėjęs Japonijos Hokaido universiteto profesorius Kimikata Matsuzato įsitikinęs, kad greitai į Lietuvą turėtų plūsteleti japonų turistų banga. Jo teigimu, jau dabar didelę lėktuvų, skrendančių iš Maskvos į Vilnių, keleivių dalį sudaro japonai. (LR, Elta)**

ŠVENTĖ PALŪŠĖJE, PRIEŠISTORINIAME KAIMELYJE

Kiekviename Aukštaitijos nacionalinio parko kampelyje susiduriame su čia gyvenusios lietuvių genties istorija: piliakalniais, pilkapynais, gyvenvietėmis. Ją ne taip greitai prakalbinsi. Ilgų archeologinių tyrinėjimų išdava — birželio 16 d. įvykęs archeologų susitikimas su šio krašto gyventojais, kurie suteikė galimybę kiekvienam atvykusiam mestelti žvilgsnį į Nalšios žemės priešistorę.

Taip jau sutapo, kad šiais metais, švenčiant Palūšės 350 metų jubiliejų, Aukštaitijos nacionalinio parko ir Lietuvos istorijos instituto iniciatyva, šalia jau veikiančios Rytų Lietuvos pilkapių kultūros ekspozicijos, buvo atidarytas pirmasis statomo priešistorės kaimelio pastatas — neolito laikmečio būstas. Netoli 1750 m. kunigo Juozapo Baziliausko statytos medinės Palūšės bažnyčios iškils analogiškas Rumšiškių muziejui kompleksas statinių, menančių akmens, žalvario ir geležies amžiaus laikus. Šie priešistorinio kaimelio statiniai — savotiška mokslinė eksperimentinė bazė, vieta turistams susipažinti su Rytų Aukštaitijos priešistore, kartu ir muziejus po atviru dangumi.

Jau 25 m. kai Lietuvos istorijos instituto archeologai darbuojasi Palūšės apylinkėse. Per tą laiką buvo sukaupta daug archeologinės, istorinės medžiagos, kurios pagrindu ir atkuriamas priešistorinis kaimelis. Kartu šis kaimelis yra eksperimentinė bazė visiems Lietuvos archeologams, kurie savo tyrimų išvadas gali realizuoti natūroje. Pirmasis žingsnis buvo žengtas, kai į šventę iš visos Lietuvos suvažiavo archeologai ir priešistorės amatininkus pamėgdžiojantys šių dienų meistrai, kurie skaldė titnagą ir iš jo gamino ginklus ir darbo įrankius, lydė metalą, lipdė ir degė puodus, pynė pintines, gamino varinius papuošalus. Tūkstančiai lankytojų pasėdėjo neolitiniame būste prie laužo, išmėgino titnaginių dirbinių aštrumą. Kai kurie lankytojai pirmą kartą gyvenime matė ir susipažino su titnago apdirbimo būdais. Juos demonstravo ir apie tai pasakojo Lietuvos istorijos instituto archeologas dr. V. Juodagalvis. Jam talkino broliai Tadas ir Tomas Vosyliai. Mažeikiškiai Raimonda ir Vytautas Ramanauskai bei jų vaikai, apsirengę priešistoriniais laikais nešiotais rūbais, iš beržo tošies ir karnų pynė krepšelius, pintines, Lietuvos nacionalinio muziejaus archeologas Gytis Grižas lipdė ir degė puodus, Valdas Alesius — lydė bronzą, o marijampolietis Kazimieras Barišauskas — demonstravo vario ir sidabro dirbinių gamybą. Lankytojams ir šventės svečiams didelį įspūdį paliko Lietuvos nacionalinio muziejaus archeologijos skyriaus Eglės Griciuvienės ir archeologo Valdo Steponavičiaus demonstruojami pirmajame mūsų eros tūkstantmetyje baltų genčių nešioti rūbai bei papuošalai, kuriuos pagamino priešistorinių dirbinių meistras K. Barišauskas. Šie rūbai tarsi per amžių atstumą susišaukė su tuo pačiu metu Aukštaitijos nacionalinio parko informaciniame centre atidaryta gaveikėniškės A. Augulienės kostiumų paroda. Pirmasis žvilgsnis į praeitį buvo prasmingas. Prieš akis archeologams nauji rūpesčiai — bronzos laikmečio pastato statyba ir polinės gyvenvietės projekto paruošimas.

Priešistorės ekspozicija po atviru dangum — kaimelis, susidedantis iš įvairių amžių gyvenamųjų ir ūkinių pastatų, dvasinės kultūros atributų (senovinės lietuvių supilto pilkapio įranga, apeiginės vietos) bei jos aplinkos formavimas yra paremta Rytų Lietuvos archeologinių paminklų tyrinėjimais. Kiekvienais metais nauji archeologiniai tyrinėjimai vis kuo nors papildo žinias apie mūsų praeitį, todėl, atsiradus būtinumui, šių statinių konstrukcijų detalės bus pakeičiamos naujomis.

Tą dieną tiek Palūšės parapijos gyventojai, tiek svečiai Palūšės bibliotekoje galėjo susipažinti ir su Palūšės miestelio istorija, skaičiuojamą nuo 1651 metų, kai istoriniuose šaltiniuose, t.y., 1717 m. liepos 24 d. Lietuvos Vyriausiojo tribunolo knygos įraše, paminimas Palūšės palivarkas ir aprašomas jo inventorius. Iš šio įrašo sužinome, kad dabartinės Palūšės vietoje stovėjo palivarkas, kuriame buvo balta troba su podeliu ir duonkepe krosnimi priesienyje, netoli šio pastato stovėjo vienas svirnas, tvartas trims galvijams, kluonas, kuriame buvo kuliami javai. Gyvenvietė augo ir tik po 100 metų buvo pastatyta bažnyčia, kuri tiek metų nedegė, nepatyrė žymesnių perstatymų. Bažnyčia ir varpinė, kurioje yra du varpai, savo grožiu žymi XVII a. lietuvių liaudies medinės architektūros stilių.

Šioje gražioje vietovėje 1873 m. gimė žymus lietuvių kompozitorius Mikas Petrauskas, kurio motina Juozapota Rastenytė buvo kilusi iš Antagavės kaimo, o tėvas Jonas — atsikėlęs nuo Šeduvos (manoma, kad atsikėlęs čia persekiojamas dėl 1863 m. įvykių) — gyveno ir vargoninkavo Palūšėje.

Palūšės žemė yra priglaudusi žymų rusų archeologą Vladimirą Kaširskį, kuris 1906-1908 metais tyrinėjo ir žvalgė daug priešistorės paminklų...

Palūšės istorija ilga ir turtinga įvykiais. Daugelis gražią šeštadienio dieną čia pabuvojusių ir apsilankiusių įvairiuose Aukštaitijos nacionalinio parko renginiuose turėjo galimybę pajusti, kad praeities žinojimas yra dabarties kertiniai akmenys, palaikantys mūsų dvasinį pasaulį.

Visą dieną iki pat vėlyvo vakaro prie Lūšių ežero liejosi linksmybės. Šventei savo programas buvo paruošę „Seduvos", „Kupolytės", „Čiulbutės", „Atalyjos", „Ratuto" muzikos ansambliai, koncertavo A. Čeponienė, B. Paukštienė, B. Jasiulionis, V. Kazėnas bei klausytojų pamėgta „Rugiaveidė".

Šios puikios šventės nebūtų buvę, jei ne savo krašto istorija besidominčių Aukštaitijos nacionalinio parko direktoriaus Algirdo Panavo ir direktoriaus pavaduotojos mokslo reikalams Irenos Čeponienės ryžtas, iniciatyva, kuri užvaldė visus, prisidėjusius prie šio renginio organizavimo ir įvykdymo.

Algirdas Girininkas

Ignalinos rajonas

Akmens amžiaus žmogaus būsto fone geležies amžiaus rūbus demonstruoja Eglė Griciuvienė ir Valdas Steponaitis.

Algirdo Girininko nuotraukos

Šventėje priešistoriniame kaimelyje Palūšėje, Ignalinos rajone, mažeikiškių šeimyna rodė, kaip pinami indai iš beržo tošies.

Aukojo partizanų šalpai:

$250 Kriaučeliūnienė Irenė, Leonas (iš viso $550).
$220 Valiuškis Antanas.
$200 Dr. Sidrys Rimvydas (iš viso $1,500); Dūda Algis; dr. Kasakaitienė Birutė (iš viso $400); dr. Laucis Augustinas, Maria (iš viso $500) .
$100 Juozapavičienė Aldona (iš viso $300); Šilas Vitenis (iš viso $250) Val Vitas, Regina (iš viso $200); Bendoraitienė Liūda; Erčiai Mamertas, Gražina (iš viso $200).
$50 Kreivėnai Kazimieras, Regina (iš viso $375); Kuraičiai Viktoras, Marilyn; Lembertienė Monica (iš viso $1,150); Liaugaudas Eugenia (iš viso $100); Trimkas Dennis; Tumas Alfonsas, Inga (iš viso $250); Biskis Meilutė (iš viso $250); Dudzik Keneth, Rūta (iš viso $175); Petrikai Juozas, Margareta; rev. Rubšys Matas; Sinkai Vladas, Raminta (iš viso $275); Sema Anastazia; Stasaitis Sophia, Gražina; East Chicago Lietuvių Bendruomenės apylinkė per Birutę Vilutienę.
$40 Podienė Birutė; Liaukai Sigitas, Milda.
$30 Šimukoniai Gražina, Algirdas; Ališauskai Juozas, Birutė; Blažys Juozas; Cukuras Janina.
$25 Mikėnai Bruno, Gražina (iš viso $165); Martunas Paulinė; Linkienė Mėta (iš viso $125); kun. Kirkilas Michael (iš viso $1,125); Karsas Julius (iš viso $150); Garolis Algis; Taruski Margareta; Vilutis Maria; Pazerūnas Jonas; Paliulis Petras, Irena; Petravičius Olga; Prialgauskai Vytautas, Stefa; Razminienė Birutė (iš viso $325).
$20 Rudaičiai T., Ritonė; Ibenskis Irma; Idzelis Augustinas; Jonaitis Vytautas; Kungiai Evangelina, Stasys (iš viso $220); Meškauskas Tadas, Dalė; Butikas Liūda, Ramunė; Bigelis Ramūnas; Vaitkevičiai Vida, Vanda.
$15 Skobeika Sofija.
$10 Ruokis Valerijonas; kun. Krasauskas R.; Vailokaitis Julia; Vilimienė Liudmila.

Lietuvos Partizanų globos fondo valdyba nuoširdžiausiai dėkoja aukotojams už atsiųstas aukas partizanų šalpai. Aukas siųsti: L.P.G. Fund, 2711 West 71 Str., Chicago IL 60629. Aukos nurašomos nuo mokesčių.

DOKUMENTINIS PAMINKLAS LIETUVOS KARININKIJAI

Lietuvos nacionalinis muziejus išleido knygos „Lietuvos kariuomenės karininkai. 1918-1953" pirmą tomą. Dokumentinės medžiagos paminklu Lietuvos karininkijai vadinamas leidinys gegužės 24 d. Nacionaliniame muziejuje pristatytas plačiajai visuomenei.

Pirmame leidinio tome, kuris sudarytas iš dviejų dalių, pateikiamas 1918-1953 m. Lietuvos kariuomenės karininkų pavardžių alfabetinis sąvadas. Pirmoje dalyje spausdinami karininkų, karo kapelionų, Karo mokyklos aspirantų ir karūnų pavardžių alfabetiniai sąvadai, taip pat pasipriešinimo kovų dalyvių, kuriems 1992-2000 m. Lietuvos prezidento dekretais ir krašto apsaugos ministro įsakymais buvo suteiktas karininko laipsnis, pavardės.

Antroje tomo dalyje karininkų pavardžių alfabetiniai sąvadai skirstomi pagal iškovojusios nepriklausomybę ir vėl okupuotos valstybės kariuomenės karininkų likimus. Tai karininkai, žuvę kovose už nepriklausomybę, atleisti iš tarnybos kariuomenėje 1940 m. birželio 15 — rugpjūčio 27 d., nukentėję nuo sovietinio genocido, kalinti Štuthofo konclageryje, taip pat savisaugos dalinių, Vietinės rinktinės, karininkai, 1940-1953 m. ginkluoto pasipriešinimo dalyviai ir kiti.

Tolesniuose leidinio tomuose abėcėlės tvarka bus paskelbtos gausiai iliustruotos karininkų biografijos.

Leidinys rengiamas bendradarbiaujant Lietuvos nacionaliniam muziejui ir Lietuvos kariuomenės karių, nukentėjusių nuo sovietinio ir nacistinio genocido, artimųjų sąjungai. Rengiant pirmą tomą, dalyvavo Lietuvos atsargos karininkų sąjunga, archyvinius duomenis rinkti padėjo Lietuvos centrinis valstybės ir Lietuvos ypatingasis archyvai, Vaizdo ir garso archyvas, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, Lietuvos krašto apsaugos ministerija.

Tolesnio sąvado rengėjai kviečia prisidėti visus, turinčius dokumentinės ar vaizdinės medžiagos apie Lietuvos karininkiją. (Elta)

DVEJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Šių metų liepos mėnesį sueina dveji metai nuo

A. † A.

JUOZO ŽVYNIO

mirties. Šv. Mišių auka už jo sielą bus aukojama sekmadienį, liepos 15 d. 9 val. ryto Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, Lemont, IL. Prašome prisiminti velionį savo maldose.

Šeima

Tauriam lietuviui, Lietuvos Karo mokyklos XV-osios laidos karininkui

A. † A.

VLADUI ŽIBUI

užbaigus žemišką kelionę toli nuo tėvynės Lietuvos, didelio skausmo valandoje jo žmonai APOLONIJAI ŽIBIENEI, sūnui ALGIRDUI su šeima ir dukrai RITAI su šeima gilią užuojautą reiškia

Juozas Andriušis — *Algis ir Dalia Augūnai*
Veronika Aušrotienė — *Vladas ir Rožė Bariai*
Liucija Beržinskienė — *Vytas ir Aldona Biliūnai*
Pranas Budininkas — *Antanas ir Birutė Čiuriai*
Elena Damijonaitienė — *Vandelinas ir Alina Domanskiai*
Regina Duobienė — *Edvardas ir Danutė Eringiai*
Jonas Garla — *Stasys Giedrikis*
Vytautas ir Monika Gincai — *Jonas Jakubauskas*
Jadvyga Jokūbaitienė — *Vytautas ir Giedrė Kulpos*
Kęstutis Miklas — *Vytautas ir Vanda Majauskai*
Irena Manomaitienė — *Jonas ir Roma Mildažiai*
Antanas ir Klara Rugiai — *Petras ir Meilutė Ruliai*
Elena Sniegaitienė — *Marius ir Katriutė Sodoniai*
Henrikas ir Alicija Soliai — *Jonas ir Gražina Stankūnai*
Apolonija Staškūnienė — *Vincas ir Ona Šalčiūnai*
Jonas ir Janina Šalnai — *Jonas Štaras*
Vytautas ir Aldona Urbai — *Vladas ir Ona Vaitkai*
Rapolas ir Danutė Valodkos
Rimgailė Zotovienė — *Lina Žitkienė*

Juno Beach-Jupiter, Florida

PADĖKA

A. † A.

LEONORA PAKETURIS

Netikėtai Amžinybėn iškeliavo 2001 m. birželio 19 d. ir buvo palaidota birželio 23 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Čikagoje.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Jauniui Kelpšai už maldas koplyčioje, gedulingas šv. Mišias bažnyčioje bei palydą į kapines.

Širdingai dėkojame Lietuvos Dukterų, Brighton Parko namų savininkų, Suvalkiečių draugijoms, Amerikos lietuvių pensininkų, Šakiečių klubams bei aukojusiems šv. Mišioms, atsiuntusiems gėles, pareiškusiems užuojautas asmeniškai bei spaudoje.

Nuoširdi padėka muz. A. Barniškiui ir solistei Nijolei Grinčiūtei už gedulingas giesmes šv. Mišių metu.

Nuoširdžiai dėkojame karsto nešėjams ir laidotuvių direktoriui Gaidas-Daimid už malonų patarnavimą.

Nuliūdę dukterys: Genė ir Aldona.

DRAUGAS atminkime savo testamente

IŠ JAV LB VEIKLOS

Atkelta iš 3 psl.

Dauguma LB apygardų ir apylinkių pirmininkų arba jų valdybos narių turi elektroninio pašto adresus. Vienu laišku ir piršto paspaudimu žaibo greitumu galima pasiekti visas apylinkių valdybas greitam reagavimui Lietuvą liečiančiais klausimais. Pakartotinai, kviečiame pavieniai gyvenančius lietuvius, kur nėra LB apylinkės jungtis bendron veiklon dirbti Lietuvai ir lietuviams. Prašome prisistatyti LB Washington įstaigai lacinc@erols.com Tieskime interneto Baltijos kelią — saugios ir stiprios Lietuvos ateitį!

JAV LB informacija

(T. Gečienė)

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

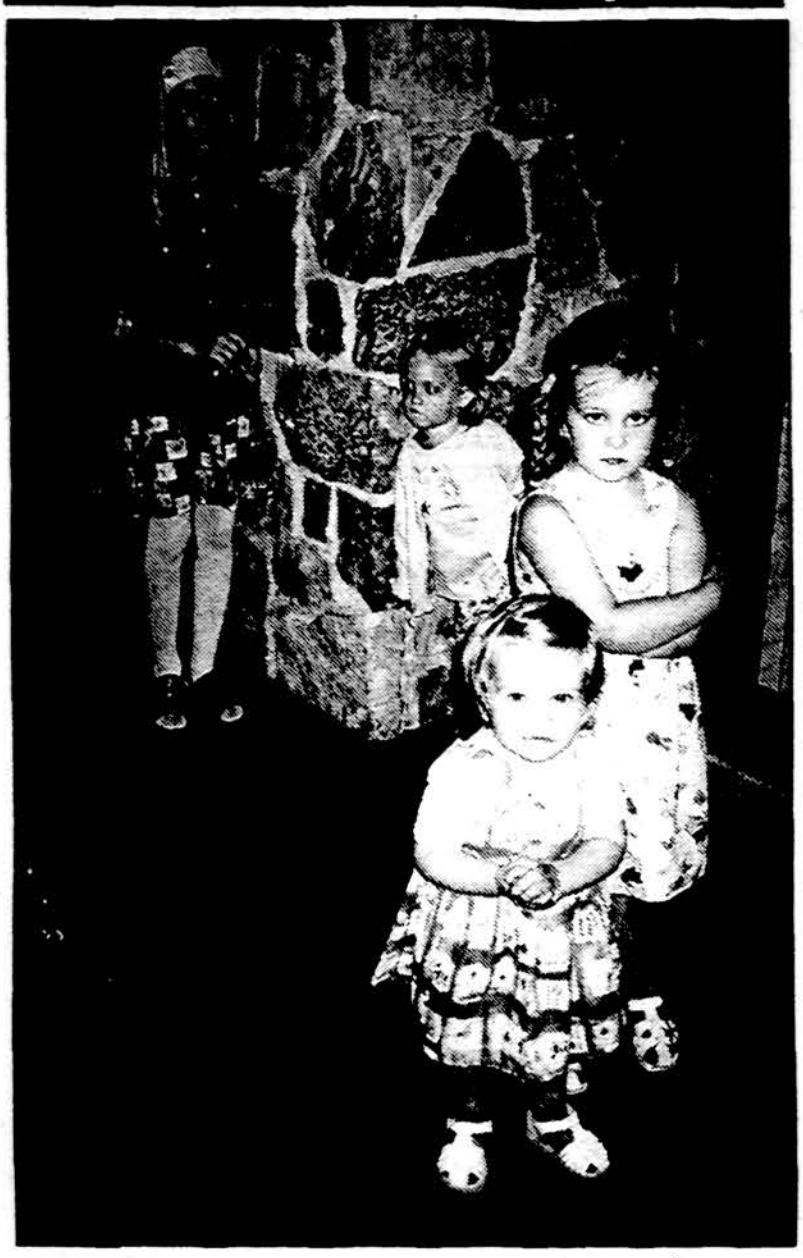

Beklausant šv. Mišių ir „Ro-ko-ko" giedojimo Brighton Parko Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje.

Indrės Tijūnėlienės nuotr.

Vida Jonušienė š.m. liepos 24 d., antradienį, ateitininkų sendraugių stovykloje, Dainavoje, 10 val. r. kalbės tema „Esu pagydyta gydytojų požiūriu pačiais nepriimtiniausiais būdais". Ji kalbės apie savo ligos stebuklingą kelionę, prasidėjusią 1995 m. ir tebesitęsiančią iki šiol. Praėjo jau šešeri metai nuo tos dienos, kai gydytojai beviltiškai ir pesimistiškai nustatė jos ligą — krūties ir plaučių vėžį. Nuo pirmos dienos žinojo, kad teks pačiai ieškoti būdų išsilaikyti stipriai ir bent stabilizuoti sveikatą, kad pakeltų nesėkmingas gydytojų terapijas. Visi, o ypač moterys, kviečiamos atvykti pasiklausyti šios aktualios paskaitos.

Gediminas Jodwalis iš Riverside, IL, atnaujino „Draugo" prenumeratą ir prie jos pridėjo 100 dol. mūsų dienraščiui paremti. Dėkojame už dosnumą!

Zita Šimutienė, Leonardo Šimučio žmona, šiuo metu guli St. Francis ligoninėje, Blue Island, IL. Daugiau žinių pateiksime vėliau.

JAV LB Waukegan/Lake County apylinkės gegužinė ir metinis susirinkimas vyks „A" pavėsinėje, „Half Day Forest Preserve", netoli Vernon Hills, IL, prie 20 kelio (Milwaukee Ave), 2 mylias į pietus nuo 60 kelio. Pradžia – 12 val.

Švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas Michael T. Yakaitis savo laiške, išsiųstame parapijiečiams, atsisveikina su parapijos tikinčiaisias, dėkoja už jų pagalbą ir praneša, jog kardinolas Francis George paskyrė jį eiti naujas Calvet namų direktoriaus pareigas, būnant Romos Katalikų kapelionu Čikagos universitete (University of Chicago).

Lietuvos konsulatas Čikagoje praneša, jog kartais jų raštinėje atsiduria įvairūs pamesti ir sugrąžinti labai svarbūs Lietuvos piliečių dokumentai. Šiuo metu konsulatas turi Lietuvos pilietės **Lilijos Šmidt pasą**. Konsulato tel. 312- 397-0382.

Dermatologo dr. Kastyčio Juco ir Čikagos Dermatologų akademijos pastangomis čikagiečiams ruošiamas visuotinas nemokamas kūno odos apžiūrėjimas liepos 21 d., šeštadienį, nuo 11:30 val.r. iki 4 val.p.p. North Avenue Beach, į šiaurę nuo tiltelio. Norėdami daugiau informacijos skambinkite dr. K. Jucui tel. 773-233-0744.

Ann Keraminas iš Rockford, IL, įsigijo „Draugo" rudens šventės laimikių bilietėlius ir tuo pačiu mūsų laikraštį parėmė 50 dol. Dėkojame už dosnumą ir linkime sėkmės traukiant laimikį.

Kun. Rimas Gudelis pasakos apie arkivyskupą Jurgį Matulaitį per arkivyskupo Jurgio Matulaičio paskelbimo palaimintuoju šventę, kuri bus minima liepos 15 d., sekmadienį. Šv. Mišios vyks **10:30 val. r. Švč. M. Marijos** Gimimo bažnyčioje. Tuoj po Mišių parapijos salėje vyks minėjimas, bus skaitomi eilėraščiai. Minėjimą rengia Nekalto Prasidėjimo M. Marijos seselių rėmėjai. Nariai ir svečiai maloniai kviečiami minėjime dalyvauti. Bus ir pusryčiai.

Marija Norušis, gyvenanti Highland Park, IL, pratęsė „Draugo" prenumeratą ir atsiuntė 100 dol. auką. Už dosnumą nuoširdžiausiai dėkojame.

Lietuviškų studijų savaitės metu visa trečiadienio, rugpjūčio 22-osios, diena skiriama Lietuvių Bendruomenės temoms ir reikalams. Apie šios dienos platesnę programą ir prelegentus bus informuojama vėliau. Šią studijų ir poilsio savaitę Dainavoje jau 45-tą kartą organizuoja Lietuvių fronto bičiuliai. Ji vyks rugpjūčio 19-26 d.

Bronius Juodelis, Draugo fondo pirmininkas, su žmona Ramune sugrįžo iš turistinės kelionės po Europą ir vėl įsijungė į fondo raštinės darbus. Kelionėje buvo aplankytos istorinės, kultūrinės meno vietos Londone, Paryžiuje, Romoje, Neapolyje, Florencijoje ir kitur.

V. Kupcikevičius, gyvenantis Oak Lawn, IL grąžindamas „Draugo" bilietėlius, pridėjo 50 auką. Dėkojame už paramą ir linkime sėkmės laimikių traukime.

Ir vėl Marquette Parke aidės graži orkestro muzika! Koncertas po atviru dangumi sugrįš į Marquette Parką, prie Dariaus-Girėno paminklo, 67-tos ir California, ketvirtadienį, liepos 19 d., 7 val.v. Planuokite atvykti ir pasidžiaugti vasaros gamta ir malonia muzika kartu su savo draugais ir kaimynais.

Dainavos stovyklavietė ir šįmet ruošia Lithuanian Heritage stovyklą silpnai lietuviškai kalbantiems ar visai lietuviškai nemokantiems lietuvių kilmės vaikams. Stovykla vyks nuo š.m. liepos 29 iki rugpjūčio 5 d. Kviečiamas jaunimas nuo 7 iki 16 metų amžiaus. Informacijai skambinkite vakarais tel. 630-257-2022.

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje birželio 22 d. įvyko amerikiečio fotografo Eric Futran paroda, pavadinta „Soul Food" („Maistas sielai"). Parodą rengė Čikagos kultūros reikalų departamentas. Paroda veiks iki liepos 22 dienos. Muziejaus adresas – 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL; tel. 773-582-6500. Muziejus veikia septynias dienas per savaitę nuo 10 val.r. iki 4 val.p.p.

Lietuvos Vyčių 88-asis metinis seimas vyks rugpjūčio 2-5 d. Grosvernor Resort viešbutyje, Orlando, FL.

Kelionė į Lietuvą su Lietuvos Vyčių padaliniu „Pagalba Lietuvai" ruošiama š. m. rugpjūčio 22 – rugsėjo 1 d. Informacija darbo valandomis skambinant į G. T. Internetional kelionių agentūrą nemokamu tel. 1-800-462-2584 arba vakarais „Pagalba Lietuvai" valdybos pirm. **R. Juškaitei-Švobienei** tel. 1-248-547-2859 arba e-paštu *Rjuskasvoba@cs.com*

Halina Bagdonienė, gyvenanti Oak Lawn, grąžindama „Draugo" pokylio bilietėlius ir pratęsdama laikraščio prenumeratą, „Draugą" parėmė 50 dol. auka. Dėkojame mūsų ištikimajai skaitytojai.

Iš arti ir toli

PASIPILDĖ ŠAULIŲ GRETOS

Kauno apskrities Vytauto Didžiojo rinktinėje rengiama priesaikos ir pasižadėjimo ceremonija Vytauto Didžiojo Karo muziejaus sodelyje, prie Šaulių sąjungos įkūrėjo, ideologo ir pirmojo viršininko Vlado Putvinskio-Pūtvio biusto, tapo gražia tradicija. Ši iškilminga ceremonija įvyko ir Motinos dienos išvakarėse, gegužės 5 dieną. 26 jaunieji šauliai iškilmingai pasižadėjo, 10 šaulių prisiekė ir tapo pilnateisiais šaulių organizacijos nariais.

Rinktinės vadas ats. vyr. leitenantas R. Dunauskas pasveikino šaulius ir šauliukus su iškilminga jų gyvenimo diena. Rinktinės vadas linkėjo naujiesiems šauliams ryžto, stiprinant ir ginant Lietuvos valstybingumą, ugdant tautos gerovę, ką jie galės padaryti savo sąžiningu ir doru darbu šauliškose gretose. „Lai ir jūsų šauliško triūso Lietuvai liepsnelės įsižiebia bendrame mūsų valstybės gerovės aukure".

Po priesaikos ir pasižadėjimo ceremonijos dalyviai su rinktinės vadovybe nusifotografavo prie Vl. Putvinskio-Pūtvio biusto. Sveikinimų naujiesiems šauliams negailėjo ir ceremonijoje dalyvavę jų mamos, tėveliai, draugai ir kuopų bei būrių vadai.

Stasys Ignatavičius

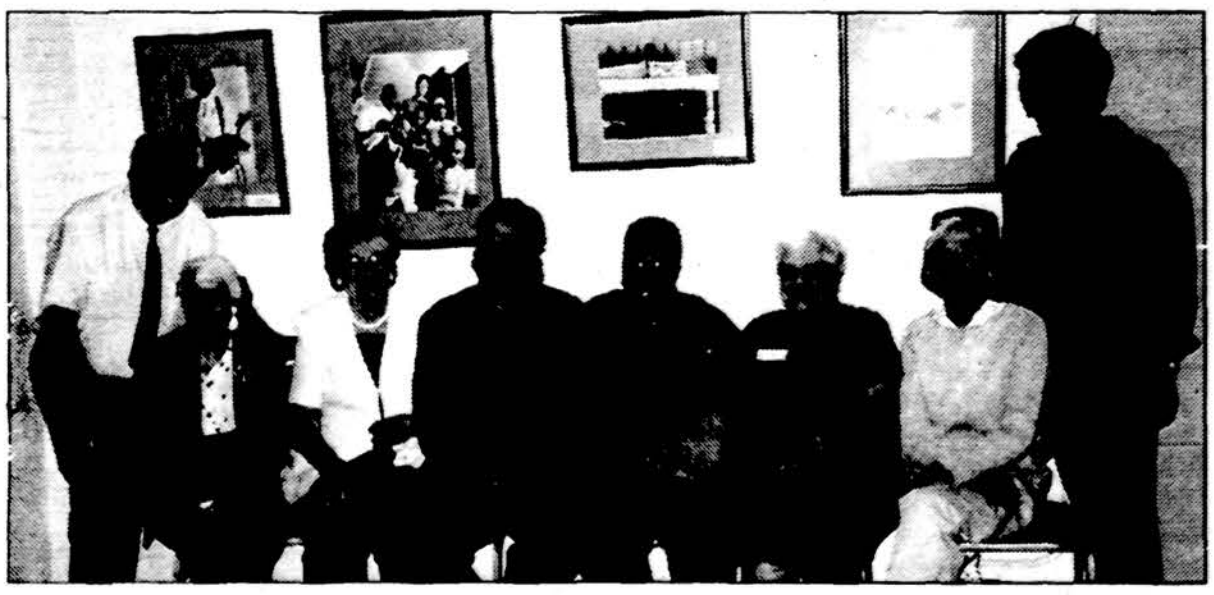

Nuotraukoje iš kairės: Balzeko lietuvių kultūros muziejaus prezidentas Stanley Balzekas jaunesnysis, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Moterų gildijos narės Mary Stiblo ir Irene Norbut, fotografas Eric Futran, Čikagos kultūros reikalų departamento komisionieriaus pavaduotoja MaryE Young (Deputy Commissioner, Chicago Department of Cultural Affairs), Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Moterų gildijos prezidentė Sophia Zukas, Moterų gildijos narė ponia Sproesser, Čikagos kultūros reikalų departamento meno skyriaus koordinatorė Tania Tam (Community Arts Coordinator, Chicago Department of Cultural Affairs).

Skelbimai

IMIGRACINĖS TEISĖS ADVOKATAS
AURELIUS BUTVILAS
Tel. 312-580-1217
135 S LaSalle #2300 Chicago, IL 60603
Galimos konsultacijos šeštadieniais

ADVOKATAS
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S.Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo")
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas
Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
E-mail: Gibaitis@aol.com
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 8 v.r. iki 1 v.p.p.

NEMURA GIEDRIUS PENCYLA
Attorney at Law
Member,Federal Trial Bar
Former Asst. States Attorney, DuPage County
Criminal, Family and Civil Law
Hours by Appoitment
9 South Van Buren
Batavia, Illinois 60510
Associate offices in Clarendon Hills, Rolling Meadows and Chicago (Old Town Area)
Tel. 630-406-0900 Fax. 630-406-0909

„Vaiko vartų į mokslą" būrelio narės kviečia bandyti laimę gegužinės metu. Iš kairės: Rūta Kilienė, Asta Kleizienė ir Žibutė Žiupsnienė.

UŽ CEPELINUS — KNYGOS LIETUVOS VAIKAMS

„Vaiko vartų į mokslą" būrelio darbuotojų ruošta gegužinė jau praeityje. Tą dieną nereikėjo bijoti vasaros kaitros, kai temperatūra siekia 90°F laipsnių. Gegužinės dieną Dievulis siuntė vėsų, gal net per vėsų orą iš ryto, kuris grasino lietumi. Nors ir smarkiai dirbome, bet anaiptol niekas nesušilo nuo darbo, o reikėjo ieškotis šiltesnės aprangos.

Smagu buvo matyti ir būrelio narių vyrus, įsijungusius į darbą, nešiojančius karštus cepelinų katilus, kuriuos punktualiai pristatė „Racine" kepykla. Kabantys ant medžių ir ant maisto palapinės plakatai skelbė apie šios gegužinės tikslus. Gal lengviau atsivėrė atsilankiusių svečių piniginės ir širdys, primenant apleistus gatvės vaikus Lietuvoje?

Visos turėjome savo pareigas — vienos nešiojo bilietėlius ir siūlė laimėti dovanas, kitos dirbo prie gėrimų, prie cepelinų, dar kitos — prie kavos ir pyragų. Svajojome, kaip galėsime padėti mūsų dienos centrų vaikams, kurių vis daugėja. Jeigu yra tėvai, jie nepajėgia supirkti vaikams knygų, dažnai pasirinkdami pirkti alkoholį nei duoną ar knygą savo vaikui. Aišku, mokslo metų pradžia ne už kalnų, todėl skubiai reikės knygų ir kitų mokslo priemonių. Jei kiekvienam vaikui negalinčiam nusipirkti knygų, numatome išleisti po 50 dol., tai dar toli gražu nepasiekėme savo tikslo suruošdami gegužinę. Bet... mūsų darbai pilni stebuklų, visuomet atsiranda geradarių, visai nenumatytų. Todėl vėl su viltimi žvelgiama į šiuos ateinančius mokslo metus Lietuvoje.

Aldona Kamantienė

„Viskas paruošta, laukiam svečių", – sako „Vaiko vartų į mokslą" būrelio narės (iš kairės): Danutė Dirvonienė, Rita Venclovienė ir Ritonė Rudaitienė.

„Vaiko vartų į mokslą" būrelio talkininkai pasiruošę darbui. Iš kairės: Ramojus Vaitys, Liudas Venclova, Vaclovas Kleiza, Povilas Kilius ir Romas Kronas. Visos nuotraukos – **Aldonos Kamantienės**

METINĖ DAINAVOS ŠVENTĖ

Šiais metais Dainavos jaunimo stovyklos tradicinė metinė šventė vyks liepos 29 d., sekmadienį, Dainavos stovykloje, Manchester, MI. Šventė prasidės šv. Mišiomis 11 val. r. (EST), kurias šiais metais aukos stovyklos kapelionas, svečias iš Lietuvos, kun. Kęstutis Kėvalas. Jau daug metų Dainavos stovykla susilaukia svečių — kunigų iš Lietuvos, kurie nuoširdžiai talkino Dainavoje, aukodami Mišias lietuvių jaunimo stovyklose, dalyvaudami stovyklų programose ir stiprindami jaunimo krikščionišką dvasią ir pasaulėžiūrą. Šiais metais net ir Jaunučių ateitininkų stovyklos komendantas yra ateitininkas iš Lietuvos Vaidotas Vaičaitis.

Po Mišių Dainavos svetainė atvers savo vaišingas duris ir sutiks visus Dainavos svečius siūlydama skanų ir įvairų maistą, tenkinantį jaunimo ir vyresnio amžiaus svečių skonį. Skanų kugelį ir šiais metais paruoš nuoširdi Dainavos rėmėja Izabelė Korsakienė. Netruks ir kavos su skaniais pyragais, šaltų gėrimų ir ledų. Tuo pačiu laiku vyks ir visų mėgiami laimėjimai — „Laimės šulinys", kuriam šiais metais vadovaus nuoširdūs Dainavos rėmėjai Veselkos su savo padėjėjais. Ta pačia proga prašome savo aukomis praturtinti laimėjimus, įteikdami laimikius Veselkai, Dainavos tarybos nariams arba palikti Dainavoje.

Antrą valandą po pietų vyks Dainavos jaunimo stovyklos rėmėjų metinis suvažiavimas Baltuose namuose. Suvažiavime išgirsite tarybos narių pranešimus, revizijos komisijos pranešimą ir pasisakymus apie einamuosius reikalus ir ateities planus. Bus proga pamatyti ir įvertinti Dainavos atnaujinimą — naują Baltų namų stogą, atnaujintą ir padidintą sporto aikštę ir pagražintą aplinką.

Kaip ir kiekvienais metais bus proga pasimaudyti Spyglio ežere, pamatyti naujai sutvarkytus paplūdimio persirengimo ir išviečių kambarius, sutikti rečiau matomus pažįstamus, atnaujinti senas pažintis ir pabendrauti su draugais ir draugėmis. Tad kviečiame visus Detroito, Windsoro ir apylinkių lietuvius dalyvauti šioje šventėje ir savo dalyvavimu bei aukomis paremti mums taip brangią, mielą ir reikalingą jaunimo stovyklą ir jos talkininkų pastangas atnaujinti Dainavą.

V. P.